ҒЎЗАНИ СУВГА ТОЛИҚТИРМАНГ!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

138 (3110). | Шанба, 17 июль 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

✻ Ғўзага шарбат беришни давом эттирайлик ✻

Ғўза ўсиб, шохлари бир-бирига киришиб кетган пайкалларда культивацияни эҳтиёткорлик билан ўтказайлик ✻ Сув келадиган ариқларни чопиб, ўтдан тозаланг, сув оқими тезлашади.

ҲАР ТУП ҒЎЗА СЕРҲОСИЛ БЎЛАДИ

Бир вақтлар август ойини ҳосилга ҳосил қўшиш ойи, дер эдик. Шу ойда кўпгина тадбирларни амалга оширар, ҳатто ғўзага селитра солиб ривожланишдан орқада қолган ўсимликларни олдинги ғўзаларга етказиб оламиз, деб ҳаракат қилардик. Лекин кўп йиллик тажриба бундай кечиктириб ўтказилган ҳаракатларнинг нотўғри эканлигини, ҳосилга ҳосил қўшиш тадбирлари эрта муддатларда ўтказилиши зарурлигини кўрсатди. Чинакам деҳқон бундай тадбирларни айни кунларда амалга ошириши лозим. Августдаги ишлар шунинг давоми бўлади, холос.

Бу йил колхозимизда план бўйича 1100 ўрнига 1230 гектар ерга чигит экилди. Шундан 36 гектари шартли суғориладиган ерлардан, 38 гектари боғ ораларидан иборат. Мана шу пахта майдонларининг ҳар гектаридан 25,6 ўрнига 27 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилганмиз.

Колхозимиздаги асосий пахта майдонларида ғўзанинг ривожланиши ёмон эмас, ҳозирги талаб даражасида, дейиш мумкин. Сулаймон Шохов, Усмон Шохов ва бошқа ўртоқлар бошлиқ звеноларда мажбуриятга яраша иш қилинаяпти. Бу ўртоқлар ҳар гектар ердан 30-35 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар. Бироқ бу бизни сира қаноатлантирмайди. Яхши пахта майдонлари билан бирга кўнглимизни тўлдирмайдиган, тошимизни енгил қилиб қўйиши мумкин бўлган пайкаллар ҳам бор. Мусобақадош Янгийўл районидан ва Сирдарё областидан келган ўртоқлар ҳам буни алоҳида кўрсатган ва камчиликларимизни рўйирост очиб ташлаган эдилар. Мана шундай колоқ ерларни қўшимча парвариш қилиб, яхши ғўзалар қаторига етказиб олишимиз лозим.

Колхозимиз бўйича 120 гектар ерда паст, сийрак, яхши ривожланмаган, ўсишдан орқада қолаётган ғўза бор. Агар бу ерларда қўшимча парвариш ўтказмасак, яхши ерлардаги ғўзаларга маҳлиё бўлиб юраберсак, қаттиқ пушаймон бўлишимиз турган гап. Шуни назарга олиб бу ерларда ҳозир қўшимча парвариш ўтказишга киришдик.

Қолоқ ғўзаларни қандай қилиб серҳосил, кўнгилни тўлдирадиган қилиб олиш мумкин. Ҳаммага маълумки, қўшимча ишлов ва қўшимча озиқлантириш нимжон ғўзаларни жонлантиради, ривожланишини тезлаштиради. Чунки бу ғўзалар ўз вақтида яхши парвариш қилинмаган ёки жуда сифатсиз чопиқ, ўтоқ, культивация қилингани учун шундай бўлиб қолган. Энди биз мана шу йўл қўйган ўз хатоларимизни тузатишимиз керак.

Биринчи участкадаги Назар Ашуров, Малик Тоиров, 2-участкадаги Мутал Муллажонов ўртоқлар бошлиқ звеноларнинг айрим карталаридаги ғўзалар қўшимча парвариш қилинмаса бўлмайди. Бундай аҳволнинг юз беришига баъзи звено бошлиқларининг ўзлари ҳам йўл қўйган. Колхозимиздаги пахта усталари, агрономлар билан маслаҳатлашиб иш қилишмаган.

Яқинда биз кекса новатор пахтакорларимиз билан далаларимизни яна бир марта текшириб чиқдик. Ҳозирги пайтда нималар қилишимизни аниқлаб олдик. Камчиликларимизни тугатиш, қайси картадаги ғўзага ўғит ва қўй қийи солиш, сув қўйиш, чопиқ ўтказиш, баъзи жойларда ғўзага қўл билан ўғит бериш ва шарбат оқизиш лозимлигини белгилаб олдик.

Звено бошлиқларидан ўртоқ Ашуров ўсимликнинг яхши ривожланмаганига селитра йўқлиги сабаб бўлди, дейди. Шунинг учун у ғўзага дори соламан, деб сув қўйишни ҳам тўхтатиб турган. Новаторларимиздан Мўллахўжака, Ҳайдарали оталар: Бу ердаги ғўзаларга ҳозир энг олдин сув қўйиш керак, чилла суви доридан ҳам афзал, дейишди.

Биз новаторлар, бригада ва звено бошлиқлари билан маслаҳатлашиб қўшимча тадбирлар ўтказиш учун Тошсой деган жойдан қўй қийи ташиб, шарбат оқизишга киришдик. Ҳозиргача далаларга шарбат учун 280 тонна қўй қийи ташилди ва бу иш давом эттирилаяпти.

Ғўзаси орқада қолган, селитра солиши лозим топилган карталар учун 26 тонна минерал ўғит ажратилди. Жумладан Барат Қодиров, Муҳаммад Исломов бошлиқ звенолардаги ғўзаларни парвариш қилиш учун қўшимча азотли ўғит берилди. Минерал ўғитларни 20 июлгача солиб тамомлаш шарт қилиб қўйилди. Ўра қазилиб шарбат оқизишга тайёргарлик кўрилаяпти. Ташиб келтирилган қўй қийи трактор билан айлантириб янчилаяпти. Сўнгра эланиб майдалари СУЗ билан солинаяпти. Йириклари чуқурларга ағдарилиб шарбат қилиб оқизилаяпти.

Энг қолоқ ғўзаларни озиқлантириш учун ҳосилот халтаси ташкил этилди. Колхозчилар ғўзани чопиш билан бир вақтда халтачадаги ўғитдан ҳар уяга бир сиқим, бирсиқим солиб кетишяпти.

Ҳосилдорликни ошириш учун курашда ҳозир сувчиларнинг роли ниҳоятда катта. Колхоз правлениеси сувчилар ишига катта эътибор бериб, уларга қулай шароит яратиб бериш, сув қўйиш нормаларини тўғри белгилаш чораларини кўрди. Бизнинг пахта майдонларимиз қир ва тўқай ерларга жойлашган. Масалан, қир ерларда ишлаган 22 сувчи бир суткада 10 гектар ғўзани суғорган бўлса, тўқайда ишлаган етти киши саккиз гектар ерга сув тараган. Бундан кўриниб турибдики, қир ерларда сув қўйиш қийин. Шунинг учун илгари белгиланган нормани қайта қараб чиқдик. Қир ерларда сув қўйиш нормаси бир гектар ўрнига 0.75 сотих қилиб белгиланди.

Ҳозир ҳосилдорликни оширишнинг энг масъулиятли даври бошланди. Ғанимат фурсатни қўлдан бермаслик, темирни қизиғида уриш учун колхозчиларимиз астойдил курашмоқдалар, белгиланган тадбирларни изчиллик билан амалга оширмоқдалар.

Қолоқ ғўзаларга эътибор бериб яхши ғўзаларни унитиш ҳам ярамайди. Ўсимликни қўйиб берсангиз бўйига қараб ўсиб кетаберади. Шунинг учун уста пахтакорларимиз ғўзаси бўлиқ ерларда танлаб чеканка қилишни тавсия қилдилар ва бу ишни биринчи бўлиб ўзлари бошлаб юборадиган бўлдилар. Чеканка ҳосилга ҳосил қўшади. Чеканка қилинган ғўза кучини ҳосилга сарфлайди.

Колхозимизнинг жонкуяр, фидокор, эл ишига бел боғлаган софдил кишилари бу йил ҳам катта ҳиммат билан меҳнат қилдилар. Хўжалигимизнинг шуҳратини яна баланд кўтариш учун ўз меҳнатларини аямадилар. Улар шу кунларда кўнгилни тўлдирмайдиган ғўзаларни дилни қувонтирадиган ҳолга келтириш учун курашмоқдалар. Камчиликларни аста-секин йўқотмоқдалар.

Мансур НУРИДДИНОВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз раиси.

Кузни кўзлаб

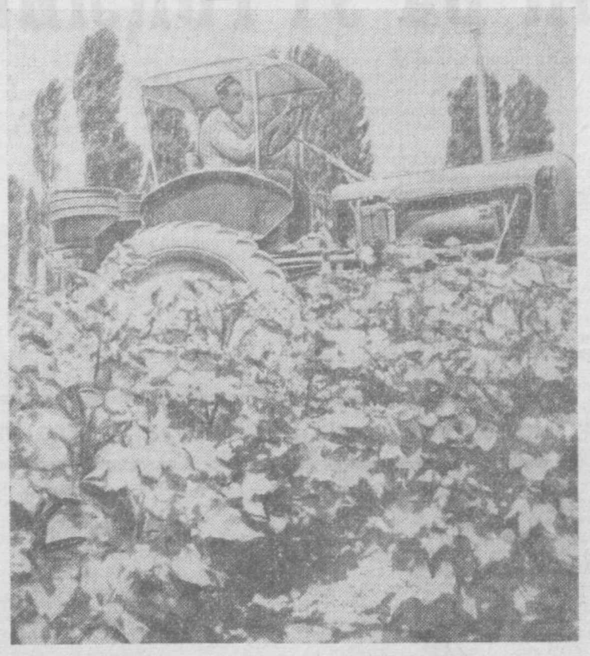

Эрта тонг. Қуёш уфқ зийидан олтин баркашдай бўлиб кўтарилаяпти. Унинг нурлари оламга таралар-таралмас ҳалигина муздек бўлиб эсиб турган ёқимли шабадани мўътадил қилиб қўйди. Бепоён пахтазорларда яна ҳаёт бошланди.

Мана, Пўлат Тошхўжаевнинг звеносига қарашли пайкал. Бўйи белбоққа урадиган ғўза ниҳоллари бамисоли денгиздай оҳиста чайқалади. Ҳўв, пайкалнинг бир чеккасида турган трактор тириллаб қолди. Пўлат моторни ёққач, агрегатнинг ишчи органларини яна бир марта обдон текшириб чиқди-да, кейин ўриндиққа ўтириб, тракторни ҳайдаб кетди. Культиваторнинг пичоқлари эгат оралиқларидаги тупроқни упадек майин қилиб кетгани сайин ғўзалар ўзини янаям эркинроқ ҳис қилиб қолаётгани шундай сезилиб турарди.

Пўлат ўз «пўлат от»ининг «жилови»дан ушлаб бораркан, ям-яшил бўлиб яшнаб турган бўлиқ ғўзалардан кўзини узмасди. Ҳа, кўз узмаса арзийди бу ғўзалардан. Ҳар тупида саккиз-ўнтадан тўқ кўсак ҳосил бўлган. Гулларини-ку сон-саноғи йўқ. Звено бошлиғининг кўз ўнгида ўтган кунлар гавдалана бошлади...

...«Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентин Тюпко 2-«Оққўрғон» совхозига келиб, комплекс механизациялашган звенолар тузибди. Бу звеноларга механизаторларнинг ўзлари бошчилик қилишаётган эмиш. Уларнинг ишларига ҳамма қойил қолаётган эмиш» деган гап тарқалганда Пўлат Оққўрғондаги шу «Ленинобод» колхозининг уста пахтакор Таласбой Ғазотов бошлиқ бригадасида оддий тракторчи бўлиб ишлар эди. Вақт ўтиши билан Тюпконинг ташаббуси кенг қулоч ёйибошлади. Пўлат комплекс механизациялашган звеноларнинг ишига жуда қизиқиб қолди. Сўраб-суриштириб, бундай звеноларнинг афзалликларини билиб олди. Кейин колхоз правлениесидан, бригадир Таласбой акадан ана шундай звено тузишни ҳеч қўймай сўрай бошлади...

Ниҳоят звено тузиладиган кун ҳам етиб келди. «Хўш, звенога кимни бошлиқ қилиб қўямиз? деган савол туғилганида кўпчилик «Кимни бўларди, Пўлат Тошхўжаевнида! Ишнинг кўзини биладиган механизатор. Ахир йигирма уч йилдан бери ишлаяпти, шу касбда. Техниканинг миридан-сиригача билиб олган. Звенони бемалол етаклаб кетади» деган эди. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти Пўлатга катта ишонч билдириб, шу звенони топширди. Ўттиз етти гектар ер, трактор ва ишчи кучлари ажратилди. Бу бириктилган майдонлардан илгарилари олиб келинган ҳосил йигирма олти-йигирма етти центнердан нарига ўтмас эди. Бу йил звено аъзоларига ҳосилдорликни йигирма саккиз центнерга етказиш планлаштириб берилди. Лекин деҳқонлар «янгиликнинг кучини кўрсатамиз, ҳосилдорлик қирқдан кам бўлмайди» деб ваъда беришди...

Агрегат пайкал чеккасига етиб келди. Шу пайт Пўлатнинг кўзи кўчат санаб юрган бригадирга тушди. У тракторни тўхтатиб, Таласбой аканинг ёнига келди.

— Э, ҳорманг Пўлатвой! — деди Таласбой ака унга қўл узатар экан.

— Саломат бўлинг. Ўзингиз ҳорманг энди. Нима, кўчатимдан кўнглингиз тўлмаётгани учун санаб юрибсизми, Таласбой ака.

— Иўғ-е, сенинг кўчатингдан кўнглим тўлмаса, кимникидан тўлади?! Тунов куни санаганимда тўқсон мингдан ортиқ эди. Камайиб қолмаганмикан деб, яна санаяпман. Камаймапти! Баракалла, ука. Ҳа, иш деган бундоқ бўлибди-а!

— Таласбой ака, сиз кўпни кўрган деҳқонсиз. Бир чамалаб кўринг-чи, мажбуриятимизнинг уддасидан чиқаолармиканмиз? Ёки...

— Ҳе, нима деяпсан ўзи? Бу ғўзалар сизларнинг қирқ центнерингизни бемалол қоплайди. Ахир кўраяпсанми, кўсагини ҳозирдан кўтаролмай қолибди.

— Бизлар ҳам кузни кўзлаб ишлаяпмиз-да, Таласбой ака. Мана, чеканкани ҳам бошлаб юбордик. Тезроқ тугатиш ҳаракатидамиз. Иннайкейин охирги дорини ҳам тезроқ солиб бўлишга ошиқаяпман. Ғўзани ғовлатиб юборсак бўлмайди. Пахтани қанча эрта пишириб олсак, шунча яхши.

Фотомухбир Қ. Тошпўлатов олган юқоридаги суратда механизатор-звено бошлиғи Пўлат Тошхўжаевни кўриб турибсиз. Пастдаги суратда у бошқараётган агрегат пахта пайкалини культивация қилаяпти.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ.

САБЗАВОТ СОТИШНИ ТЕЗЛАШТИРАЙЛИК

Колхоз ва совхоз далаларида, боғларда сабзавот ва мева тўкин пишди. Ҳозирги кунларда шаҳар меҳнаткашларига сабзавот экинлари маҳсулоти, мевани кўплаб етказиб бериш учун барча имконият бор. Консерва заводлари ва қабул пунктларига борсангиз колхоз ва совхозлардан ҳар турли маҳсулотлар олиб келган машиналарни кўплаб кўрасиз. Колхоз правлениелари, совхозларнинг маъмуриятлари етиштирилган мўл ҳосилни тез йиғиштириб олиб, давлатга сотиш ва шаҳар меҳнаткашларига мўл-кўл қилиб етказиб бериш учун зарур чораларни кўрмоқдалар.

Калинин, Орджоникидзе районларининг боғбонлари ва сабзавоткорлари шаҳарликларни картошка ва сабзавот билан таъминлаш, қабул пунктларига пландаги маҳсулотни ўз вақтида етказиб бериш учун курашмоқдалар. Бу районларда кооперация йўли билан сабзавот сотиш ҳам яхши йўлга қўйилган.

Лекин областимизнинг қатор районларида давлат плани ҳисобига картошка ва сабзавот етказиб бериш мутлақо қониқарсиз аҳволда. Бекобод райони 15 июлгача сабзавот сотиш планини бор йўғи 2,7, Бўка райони 3,9, Юқори Чирчиқ райони 3,5 процент миқдорида бажариб энг орқада судралиб қолмоқдалар. Бу районларда сўнгги беш кунликда ҳам сабзавот сотиш топшириғи ниҳоятда қониқарсиз бажарилди. Бекобод, Бўка, Юқори Чирчиқ районларининг раҳбарлари сабзавот сотиш ишига иккинчи даражали иш деб қараётирлар.

Сабзавот сотиш планини бажаришда Янгийўл райони ҳам жуда орқада қолмоқда. Бу район сабзавоткорлари ва боғбонлари асосан Янгийўл шаҳри меҳнаткашларини сабзавот билан таъминлашлари керак. Район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари бу масъулиятли вазифага панжа орасидан қараётганга ўхшайдилар.

Шу нарсани алоҳида қайд қилиб ўтиш керакки, сабзавот экинларини йиғиштиришда ишлаётган колхозчи ва совхоз ишчиларига қулай шароит яратиб берилмаган. Сабзавотни ташиш, қабул пунктларига етказиб бериш учун транспорт кучлари тўла сафарбар этилмаган. Қўлимиздаги маълумотларга қараганда сабзавотни қайта ишлайдиган корхоналар, қабул пунктлари колхозлардан келаётган маҳсулотни тез қабул қилиб олишда сусткашлик кўрсатмоқдалар. Бунинг оқибатида келтирилган маҳсулот машиналарда узоқ вақт навбат кутиб туриб қолади ва унинг сифати бузилади.

Район партия ва совет ташкилотларининг, бошқармаларнинг раҳбарлари, тайёрлов органлари сабзавот қабул қилиш ишларини ҳар қачонгидан ҳам кучайтиришлари, фидокорона меҳнат қилиб етиштирилган ҳосилни нобуд қилмай йиғиштириб олиб давлат омборларига етказиб бериш учун зарур тадбирларни амалга оширишлари керак.

ТАРАДДУД

Свердлов номли колхознинг қайси участка ва звеносида бўлманг, ғўза парвариши қизгин давом эттирилаётганлигини, ҳосилга-ҳосил қўшадиган шу долзарб кунларда ҳар туп ғўза қондириб суғорилаётганини, қатор оралари сифатли юмшатилаётганлигини кўриб мамнун бўласиз. Пешона тери, юрак ҳарорати билан етиштирилаётган ҳар туп ғўзада 10—15 тадан гул, 4—5 тадан кўсак бор.

Айниқса бу йил хўжаликда техникадан жуда яхши фойдаланилмоқда. 4 та участкада 16 та комплекс механизациялашган звено ташкил этилган. Бу звеноларга ишнинг кўзини биладиган, тажрибали механизаторлар бошчилик қилишмоқда. Ўртоқ Эркин Ҳомидов ана шундай звено бошлиқларидан бири. У мактабда ўқиб юрган кезлардаёқ техникага меҳр қўйган, трактор ҳайдашни ўрганишга жазм қилган эди. Эркин ўрта мактабни тамомлагандан кейин механизаторлар тайёрлайдиган олти ойлик курсга кириб ўқиди ва бу касбни пухта ўзлаштириб олди. Мана саккиз йилдирки, пўлат агрегатни моҳирлик билан бошқариб, пахтачиликни комплекс механизациялаштириш ишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келаяпти.

Эркин бошлиқ звено аъзолари бу йил 50 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилганлар. Шу ваъданинг уддасидан чиқиш учун қандай тадбирлар кўриляпти? Звенода июль ойи бор ҳосилни тўла сақлаб қолиш ва ҳосилга ҳосил қўшиш ойи, деган шиор ўртага ташланди. Шу кунга қадар ғўза қатор оралари уч марта икки томонлама парвариш қилинган эди. Эндиликда универсал тўртинчи марта эгат оралаяпти. Эрта озиқлантиришга катта эътибор берилган эди, ҳозир эса шарбат оқизиляпти.

— Бу йил сув камчил бўлди. Бунинг устига ҳарорат кўтарилиб кетди. Ана шу қийинчиликни енгиш учун курашяпмиз. Сувдан жуда тежаб-тергаб фойдаланяпмиз. Ишни икки сменада ташкил этиб, ҳар туп ғўзанинг қониб сув ичишини таъминлаяпмиз, — дейди звено бошлиғи Эркин Ҳомидов.

Эркин жуда тўғри айтди. Шу звенодагина эмас, колхоз бўйича ғўзани чанқатиб қўймаслик учун барча зарур чоралар кўриляпти. Карталарнинг паст-баландини биладиган, бой тажрибага эга бўлган, ғайрати жўш уриб турган кишилар сувчиликка тайинланган. Улар узун ўқариқларнинг оралиғини қисқартириб, сувнинг бир текис оқишини таъминлалашяпти. Бу билан бир картадан оқиб чиққан оқавани бошқа пайкалларга тараш учун шароит яратиляпти. 90 кишидан иборат сувчи отряди экинга кечаю-кундуз ҳаёт суви тараб, ғўзанинг эркин ривожланиши, мўл ҳосил тўплаши учун курашишмоқда. Улар орасида кўпчиликнинг ҳурматини қозонган миришкорлар оз эмас. Тожибой Исроилов, Акром Ражметов, Аъзамхон Орифхонов, Саидикром Файзихонов, Зуҳур Муҳиддинов, Асад Султонов, Раимжон Раҳимов ўртоқлар каби ўнлаб сувчиларнинг шу кеча-кундузда қилаётган меҳнатлари зое кетмаяпти.

Калинин районидаги бу колхозда 876 гектар ернинг ҳар гектаридан 31 центнердан ҳосил етиштириш учун қаттиқ кураш кетяпти. Ана шу курашда олдинги сафда кетаётган 16 комплекс механизациялашган звено аъзоларига балли.

М. МИРХЎЖАЕВ.

ИЛҒОР ПАХТАКОРЛАР

«Коммунизм» колхози правлениеси ва партия ташкилоти яқинда пахтачилик бригадалари ва тюпкочи звенолар ўртасида тузилган социалистик мусобақанинг июнь ойидаги якунини кўриб чиқдилар. Бу мусобақада олдинда бораётганлар рағбатлантирилди.

Маматқул Дўсматов, Шербўта Деҳқонов, Холбой Шукуров, Азимбой Ҳошимов, Ўринбой Ортиқов ўртоқлар бошлиқ бригада ва звеноларга колхоз кўчма Қизил байроғи топширилди ва биттадан қўй берилди. Рағбатлантирилган бригада ва звено аъзолари июль ойи ғўза парваришида ҳал қилувчи, мўл ҳосил тўплайдиган ой, эканлигини яхши тушунганлари ҳолда ғўза парваришини янада кучайтириб юбордилар.

М. НАЗАРҚУЛОВ,
Бекобод.

ЧЕКАНКА СИФАТЛИ ЎТКАЗИЛЯПТИ

Коммунист Холмат Мирсолмонов бошчилик қилаётган участка деҳқонлари пахтадан юқори ҳосил етиштириш мақсадида эрта баҳорданоқ астойдил енг шимариб ишга киришган эдилар. Мана, энди ҳалол меҳнатнинг дастлабки самараси яққол кўзга ташланиб турибди. Уч марта узунасига ва кўндалангига культивация қилинган, уч марта озиқлантириб, қондириб суғорилган ғўзалар белга уради. Ҳар тупда шона, гул ва кўсак кундан кунга кўпаймоқда.

Участкада июль ойи ичида ҳосилга яна ҳосил қўшиш тадбирлари изчиллик билан амалга оширилаяпти. Культивация давом эттирилаяпти. М. Қурбонов, Х. Тожибоев ўртоқлар ғанимат фурсатни қўлдан бой бермай, сувдан кейин етилиши биланоқ ғўза қатор ораларини кўнгилдагидек юмшатишаяпти.

3-4 кун бўлдики, чеканка ҳам бошлаб юборилди. Вақтида қилинган чеканканинг фойдаси катта. Ғўза бўйига эмас, энига — ён шохларини янада кўпайтиришга ҳаракат қилади. Бу деган сўз ҳосилга яна ҳосил қўшилди, деган сўз.

Н. Топиболдиев, И. Боймуродов, Б. Мусоқулова, Д. Ҳамидов ўртоқлар чеканкани сифатли ўтказишда бошқаларга намуна бўлишаяпти.

— Ҳар гектар ердан 36 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилганмиз. Бунинг учун то пахта пишиб етилгунга қадар ғўза парваришини бўшаштирмаймиз. Ваъдага яраша хирмон кўтариш учун астойдил меҳнат қиламиз, — дейди участка бошлиғи.

Э. ИСХОҚОВ.
Юқори Чирчиқ. «Политотдел» колхози.

БАЛТИКА БЎЙИДАГИ ТАНТАНАЛАРГА

Тошкентдан Балтика бўйи республикаларида Совет ҳокимияти тиклангалигининг 25 йиллигига бағишланган тантаналарга Ўзбекистон меҳнаткашларининг делегациялари жўнаб кетдилар. Делегациялар составида республиканинг таниқли кишилари — саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг илғорлари, фан ва маданият арбоблари, партия ва совет ходимлари бор.

Эстонияга жўнаб кетган делегацияга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова, Латвияга йўл олган делегацияга эса республика Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов, Литва ССРнинг байрамларида қатнашиш учун кетган делегацияга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари — республика Партия-давлат контроли комитетининг раиси М. М. Мусахонов бошчилик қилмоқдалар. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

Индонезия Компартияси Марказий Комитетининг раиси Д. Н. Айдит бошчилигидаги Индонезия Компартияси делегацияси Ўзбекистонда бир ҳафта меҳмон бўлганидан сўнг, кеча Тошкентдан жўнаб кетди.

Делегация аъзолари жўнаб кетиш олдидан Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозини бориб кўрдилар ва бу хўжалик меҳнаткашларининг турмуши билан қизиқиб танишдилар. (ЎзТАГ).

ҚУРИЛИШ СОҲАСИДА ҲАМКОРЛИК

МОСКВА. Катта Кремль саройида Германия Демократик Республикасида атом электр станциялари қурилиши соҳасида ҳамкорликни янада кенгайтириш тўғрисида Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасида тузилган битим имзоланди. (ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

МАКТАБ КОММУНИСТЛАРИ

Ҳисобот-сайлов йиғилиши партия ташкилотининг ишини қониқарли деб топди.

— Маҳкамдан миннатдормиз,— деб айтишди коммунистлар, — у мактабда ўқув-тарбия ишларини яхшилаш учун дирекция билан ҳамкорликда иш олиб бориб, яхши натижаларга эришмоқда.

Шундан кейин партия ташкилотининг янги составини сайлашга ўтдилар. Кўпчилик бир овоздан Маҳкам Расуловни яна секретарь қилиб сайлади. Бу бежиз эмас, албатта.

Маҳкам ўзи ёш бўлса ҳам, ғайрат кўрсатиб меҳнат қилади. Ҳар бир ишни қатъий план асосида амалга оширади. Айрим мулоҳазали масала бўлса дарҳол дирекция ва бюро аъзолари билан маслаҳатлашиб, конкрет тадбир белгилаш ва бу тадбирнинг ўз вақтида амалга оширилиши учун курашади. Икки йилдирки, у атеистик тўгаракка раҳбарлик қилади. «Атеист» деворий газетасининг ўз вақтида мазмунли қилиб чиқарилишида ҳам унинг ҳиссаси каттадир.

Мактаб коммунистлари орасида ҳаммага намуна бўлаётган педагоглар кўп. Миракбар Ортиқов, Нажмиддин Расулов, В. П. Бондарева каби ўртоқлар шулар жумласидандир. Сиз мактаб залига киришингиз билан чизмачилик дарси ўқитувчиси Ортиқов раҳбарлигида ишланган «Чизмачилик техниканинг тилидир», ўртоқ Нажмиддинов раҳбарлигида ишланган ўзбек адабиёти намояндалари ҳаёти ва ижодини акс эттирувчи стендларга кўзингиз тушади.

Ҳарбир коммунист ўқитувчи ўз зиммасига конкрет жамоат топшириғи олган ҳолда иш олиб боради. Айниқса, немис тилини ўрганиш, рус тили, адабиёт дарси тўгараклари мунтазам ишлаб туради. Бу тўгаракларда машғулотнинг ўз вақтида ва мазмунли ўтказилишида коммунистларнинг роли катта.

Ҳамма болаларнинг фанларни юқори кўрсаткичлар билан ўзлаштиришига эришамиз! Коммунистларнинг йиғилишида ана шундай шиор ўртага ташланди. Бу соҳада қатор тадбирлар амалга оширилди. Жумладан, тажрибали ўқитувчилар ёрдамга келди. Улар ёш ўқитувчилар ўтаётган дарсларнинг салмоғи, сифатини таҳлил қилдилар. Масалан, рус тили метод бирлашмасининг бошлиғи ўртоқ В. П. Бондарева йил давомида 50 соатга яқин дарсни анализ қилиб берди.

Ота-оналар учун ташкил этилган маориф ва соғлиқни сақлаш университетини 93 киши битириб чиқди. Бунда ҳам мактаб коммунистларининг ҳиссаси катта бўлди. Университет тингловчилари «Совет ёшларининг ахлоқий ва маънавий қиёфаси», «Болаларни атеистик руҳда тарбиялашда ота-оналарнинг роли», «Бола тарбиясида ота-онанинг обрўси» каби темаларда ўтказилган суҳбатлар ва машғулотлар катта таассурот қолдирди. Ана шуларнинг ҳаммаси ўқув йилини муваффақиятли якунлаш, ўқувчиларнинг фанларни юқори баҳо билан ўзлаштиришларини таъминлаш, бир синфда икки йил қоладиган ўқувчилар сонини кескин даражада камайтиришга ёрдам берди. Ана шунинг учун ҳам мактаб коммунистлари Маҳкам Расуловнинг ишини қониқарли деб топдилар.

Куни кеча Маҳкамни мактабда учратиб қолдик. У мактабда янги ўқув йилига намунали тайёргарлик кўришни таъминлашда дирекция билан баъзи нарсаларни маслаҳатлашгани келган экан.

— Ҳали ишимизда камчиликлар кўп, — дейди у, — биз таълим-тарбия ишларини янада яхшилаш учун ҳар бир коммунистнинг масъулияти ва жавобгарлигини ошириш йўлида тинмай меҳнат қилишимиз керак.

Октябрь районидаги Энгельс номли 11-мактабнинг коммунист ўқитувчилари янги йилда янги муваффақиятларга эришиш учун бел боғлаганлар.

Ф. НУРИДДИНОВ.

ҲОВЛИДА ЛЕКТОРИЙ

Социалистик Чирчиқнинг Крилов кўчасида жамоатчилик асосида ташкил этилган лекторийда: «Бола тарбиясида оиланинг роли», «Дўстлик ва ўртоқлик ҳақида» деган темаларда мазмунли лекциялар ўқилди.

Шаҳар кутубхонаси кенгашининг аъзоси ўртоқ О. Огунга бу ишларга бошчилик қилмоқда. Лекторий тингловчилари сони ортиб боряпти. Ҳозир лекторий машғулотларига 300 дан ортиқ киши актив қатнашмоқда.

Лекторий машғулотлари ойида тўрт марта шанба кунлари ўтказилади.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

МЕТАЛЛНИНГ ҚАЙТА ТУҒИЛИШИ

Денгиз тубидан бир вақтлар чўкиб кетган кемани чиқариб олдилар. Унинг тўп ўқларига нишон бўлган бортлари турли хил денгиз ўт-ўланлари ва чиғаноқлар билан қопланган бўлиб сағал тегишингиз билан қизғиш рангли қум тўкиларди. Занг. Металл учун занг қандай катта офат эканлигини мутахассислар яхши билишади.

Маълумки, ҳаво асосан азот, кислород ва углекислота газидан таркиб топган. Металл юзасига ҳаво таъсир этгач, ҳаво таркибидаги азот ва кислород металлга сингади. Сўнг металл юзасида юпқа кўкимтир нитрид парда ҳосил қилиб кимёвий бирикади. Баъзан ана шу парда металлни занглатиб уваланиб кетишдан сақлайди. Тантал ёки алюминий ҳаво билан бириккандa ана шундай парда ҳосил бўлади. Бироқ металл ҳаво таъсирида кўп вақт уваланиб кетади. Натижада металл буюмлар ишдан чиқади. Аввалига нотекис, бироз тегса уваланиб кетадиган занг қалин-қалин темир листларни ҳам йўқ қилиб юборади. Бундай занг бино ва кўприкларнинг пўлат ҳамда турли металл қотишмаларидан ясалган конструкцияларини пайвандлашга халақит беради. Зангдан қандай қутилиш керак?

Киевдаги Патон номли электр пайвандлаш институти олимлари кўпгина пўлат ва қотишмалар маълум муҳитда занг пардасидан «тозаланишини» аниқладилар. Бу қандай алоҳида муҳит? Бу — ҳаво кирмайдиган жойда юқори температура ҳосил қилинган муҳитдир. Ички юзаси занг қатлами билан қопланган пўлат камера ҳаво кирмайдиган қилиб маҳкам беркитилади. Сўнгра 1000—1300 градус температурада бирнеча ўн минут давомида қиздирилади. Камеранинг қопқоғи очилгач металл парданинг йўқлигини кўрасиз.

Бу қандай қилиб рўй берди экан? Тажриба вақтида камерадаги ҳаво босими ўлчанди. Аввалига ҳавонинг иссиқдан кенгайиши ҳисобига босим кескин кўтарилган. Бироқ озгина вақт ўтгач, камерага ҳаво кирмаганлиги учун ички деворлар кислородни «ютиб» юборган. Демак кислород камайиб қолган. Натижада камерадаги босим пасаяборган. Юқори температура ва паст босимда металл юзасидаги занг пардаси соф металл ва кислородга ажралади. Юқори температурали кислород металл юзасида эмас, балки унинг орасида бўлишни «маъқулроқ» топди деб фараз қилиш мумкин. Шундай қилиб, занг пардаси йўқолди. Камера деворларида эса чанг ҳолидаги тоза металл ўтириб қолди.

Академик Борис Патон раҳбарлигидаги бир группа олимлар ҳали бу ишни узил-кесил тамом қилганлари йўқ. Дастлабки натижалар кишини жуда қизиқтиради. Лекин бундай процесснинг структураси ҳали аниқ асосланган эмас.

Бироқ металл юзасидаги занг қатламини тозалашнинг янги усули практикада албатта қўлланилади. Ана шунда металлни эритмай туриб пайвандлаш, босим остида кавшарлаш, занг қатламларидан тозалаш мумкин бўлади.

(АПН).

СТУДЕНТЛАРГА СОВҒА

159-қурилиш тресті 7-бошқармаси коллективи катта давон ошди. Студентлар шаҳарчасини бунёд этаётган бу меҳнатсеварлар янги физика корпусини қўлдан чиқардилар. Корпус қаватлари ойнаванд, ёруғ. Хоналари кенг ва қулай. Бу шинам бино янги хил қурилиш материалларидан қад кўтарди.

Физика корпусини муддатидан олдин фойдаланишга топширишда Холмат Ҳакимов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари алоҳида жонбозлик кўрсатдилар. Бу коллектив ўз зиммасидаги мажбуриятларни доимо ортиғи билан адо этиб келяпти. Виктор Новиков бошлиқ бригада аъзолари ҳам ўз пешқадам ҳамкасбларидан қолишмаяптилар. Ҳар иккала коллектив ўзаро мусобақалашиб, меҳнатда ажойиб муваффақиятларни қўлга киритмоқда.

Шу кунларда мингта студент таълим оладиган физика корпуси кабинетларига дастлабки ўқув қуроллари келтириб қўйилмоқда. Янги ўқув йилидан бошлаб Тошкент давлат университети студентлари бу бинода билим олишга киришадилар.

Х. ХАЙДАРОВ.

ЯНГИЙЎЛ. «Чайка» кондитер фабрикаси ишчи ва хизматчиларининг поселкасида яна бир кўркам бино қад кўтарди. Бу — янги магазин биноси. Унинг биринчи қаватида озиқ-овқат маҳсулотлари, иккинчи қаватида эса саноат буюмлари сотилмоқда. Суратда: янги магазининг галантерея бўлимида.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ДЎСТЛИК ВА ЎРТОҚЛИК ҲАҚИДА

Коммунизм кишисини тарбиялайлик

Коммунизм ижтимоий ҳаётдаги, кишилардаги энг юксак фазилатларни, ахлоқ ва одоб нормаларини, традицияларни тарбиялаб вояга етказмоқда. Коммунизм кишисини тарбиялашга, камол топтиришга хизмат қиладиган, лекин бирорта ҳам қонунда, қоидада езилмаган ахлоқ, одоб қоидалари социалистик жамиятимизнинг яшаш қонунига, ҳаракатга келтирувчи қудратли кучига айланиб қолмоқда. Шундай улкан, ҳаётбахш куч кишилар ўртасидаги дўстлик ва ўртоқлик муносабатларидир. Бу жуда катта ижтимоий, сиёсий аҳамиятга эга бўлган, коммунизм қурилиши ишига, янги кишини тарбиялашга ёрдам берадиган муносабатлардир.

Дўстлик ва ўртоқликнинг беҳиёҳ юксак намунасини доҳилаimиз К. Маркс ва Ф. Энгельс намоён этдилар. Жаҳон пролетариатининг улуғ йўлбошчилари бўлган бу улкан сиймолар кишиликнинг эзгу-орзуларини рўёбга чиқармоқ учун, ишчилар синфининг иши учун, юксак коммунистик идеалларнинг тантанаси учун биргаликда ўз умрларининг охирига қадар курашдилар. Ўз олдиларига бир мақсадни қўйган маслакдош бу икки дўст илмий коммунизмнинг пойдевор тошини яратдилар, унинг асосларини ишлаб чиқдилар. К. Маркс ҳам дўсти Ф. Энгельсни чинакам яқин дўст, маслакдош деб биларди, у билан маслаҳатлашар, унга меҳрибонлик кўрсатарди. Энгельс Маркснинг энг яқин ўртоғи, дўсти, маслаҳатгўйи эди. Дўсти Маркс учун энг қийин бўлган пайтларда Энгельс уни ҳам маънавий жиҳатдан, ҳам моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлади, унга ёрдам берди. Маркс касал бўлган, бадарғада юрган кезларда ҳам бир дақиқа бўлсин ундан ажралмади, ёнида бўлмаган вақтларида ўзининг оташин, илиқ, жозибадор сўзлари, хатлари билан ўртоғидан хабар олиб турди. Маркс вафотидан кейин унинг содиқ дўсти Энгельс Маркс ғоялари учун, шу ғояларнинг тантанаси ва ривожи учун садоқат билан кураш олиб борди, унинг улкан назариясини ҳимоя қилди. Энгельс узоқ йиллар давомида Маркс қўлёзмалари асосида «Капитал»нинг битмай қолган томларини ишлаб чиқди, бу билан қадрдон дўстига ҳеч ўчмас мангу ҳайкал ўрнатди.

Йўлбошчимиз В. И. Ленин билан унинг турмуш ўртоғи Надежда Константиновна Крупская ўртасидаги оилавий ҳаёт ҳақиқатан ҳам қадрдон ўртоқликнинг олий намунаси эди. Биз улуғ йўлбошчимиз В. И. Лениннинг инсоният бахт-саодати йўлида ўз соғлиғидан, ўз роҳатидан кечиб кураш олиб борганлигини фахр билан эслаймиз. Доимий сургунлар, чет эллардаги ҳаёт, турмалар, моддий шароитнинг оғирлиги, Чор тузумининг барча азоб-уқубатлари, хуллас ҳаммаси улуғ доҳимиз В. И. Лениннинг, унинг туну-кун йўлдоши, турмуш ўртоғи, маслаҳатгўйи Н. К. Крупскаянинг, бу икки олий қалб эгасининг революцион шижоатини, коммунизм ғалабасига бўлган чексиз ишончини озгина бўлса ҳам камайтиролмади. Аксинча ана шу қийинчиликлар негизида улар ўртасида ҳақиқий инсонпарварликка, ўзаро ишончга, соф муҳаббатга, ҳамфикр ва ҳамдардликка асосланган дўстона муносабатлар яна ҳам камол топди, мустаҳкамланди.

Биз, коммунистлар, Улуғ Маркс ва Ленин авлодларимиз. Биз уларнинг идеалларига, коммунистик ғояларига ҳамиша содиқ бўлиб қолмоғимиз, ишлаб чиқаришда, ижтимоий ҳаётда, кишилар билан муносабатда, дўстлик ва ўртоқликда, оила қуришда ана шу улуғ доҳийларимизга тақлид қилмоғимиз, намуна олмоғимиз лозим. Дўстлик ва ўртоқликнинг самимийликка, ўзаро ҳурмат ва иззатга, софдилликка, олийжанобликка, бир-бирига ёрдамга, юксак ахлоқ, одоб ва маданиятга асосланган принципларига ҳамиша содиқ бўлиб қолайлик.

Коммунизм ғоялари тантана қилаётган, юксак ахлоқ-одоб нормалари ҳаётимиз қонуни бўлиб қолаётган Советлар мамлакатида дўстлик ва ўртоқлик ишлаб чиқаришда, меҳнатда, кундалик турмушда, кишилар ўртасидаги муносабатларда қудратли ижтимоий куч бўлиб майдонга чиқмоқдаки, бу билан ҳар бир совет кишиси ҳақли равишда фахрланади. Совет мамлакатида «Инсон-инсонга бўри» деган буржуазия ахлоқининг жирканч принциплари аллақачон йўқ бўлиб кетгандир. Бу ерда инсон инсонга чинакам дўст, ўртоқ, қардош ва кўмакдошдир. Фидокорона меҳнат қилиб, моддий бойликлар бунёд этиб элни кийинтираётган, безантираётган ҳар бир ишчи, колхозчи, зиёли қайси миллатга, қайси жинсга мансублигига, қандай эътиқодга эга бўлишига қарамасдан, бир-бирига дўст, устоз, шогирд, қардош ва маслаҳатгўйидир. Шунинг учун ҳам гўзал диёримизда дўстлик, ўртоқлик муносабатлари тор доирадан чиқиб, умумдавлат, умумхалқ доирасига, жамиятимизнинг ҳаракатга келтирувчи кучига айланиб қолди. Ахир бизнинг Улуғ Советлар мамлакатимизда халқларнинг ленинча дўстлигидан, ўртоқларча ҳамкорлигидан кучли нима бор! КПССнинг тарихий XXII съезди белгилаб берган коммунизм қуриш Программасида ана шу юксак ғоялар ўз ёрқин ифодасини топган. Коммунизм қурилиши кенг авж олиб кетган ҳозирги даврда кишилар ўртасидаги дўстлик, ўртоқлик муносабатлари янги мазмун билан боймоқда. Завод, фабрика, қурилишларда, колхоз ва совхозларда, давлат ташкилотлари ва муассасаларида «Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» деган шиор ҳаётимиз, меҳнатимиз қонуни бўлиб қолаётир. Меҳнат жараёнидаги ана шу дўстона муносабатлар кишиларни янги-янги зафарларга илҳомлантирмоқда.

Дўстлик ва ўртоқлик, даставвал кишиларнинг меҳнат жараёнида, биргалашиб ишлашда, қийинчиликларни биргалашиб енгишда, мураккаб масалаларни маслаҳатлашиб ҳал этишда тобланади, етилади, мустаҳкамланади. Ҳамфикрлик, бир-бирини тўғри тушуниш, характерларнинг тўғри келиб қолиши ўртадаги ҳурмат-иззатни тобора оширади, дўстлик, ўртоқлик ипларини мустаҳкамлайди. Киши дўстлашган ўртоғининг содиқлигини, чидамлилигини, бардошлилигини бирор воқеа юз берганда, мушкул, мураккаб вазият содир бўлганда айниқса яхши синаб олади.

Ҳақиқий дўст ва ўртоқ айниқса кишининг бошига бирор оғир ташвиш тушганда, қаттиқ касал бўлиб қолганда, бирор бир сабаб билан ишда муваффақиятсизликка учраганда ва бошқа ҳолатларда, айниқса маълум бўлиб қолади. Шундай вақтларда меҳрибон ўртоғинг, қадрдон дўстинг атрофингда парвона бўлиб меҳрибонлик кўрсатиши, руҳингни кўтариши, маслаҳатлар бериши, ғамхўрлик кўрсатиши кишига чинакам куч-қувват, маънавий мадад бағишлайди. Бефаросатлик, бепарволик, киши бошига оғир кулфат тушганда ҳолидан хабар олмаслик, эътиборсиз муносабатда бўлиш коммунистик ахлоқ, одобга бутунлай ётдир.

Турмушда бўлиб ўтган кичик бир ҳодисани мисол қилиб келтирмоқчимиз. Яқинда Тошкентдаги касалхоналарнинг биридан олинган хат бу хусусда айниқса характерлидир. Бу хатнинг автори ана шу ерда беморларга хизмат кўрсатаётган, соғлиқ бахш этаётган меҳрибон врачлардир. Улар ўз хатларида бундай деб ёзадилар:

«Ҳурматли ўртоқлар! М. деган колхозчи аёлнинг касалхонамизга келганига бир йил бўлиб қолди. Шундан буён ундан колхознинг на табелчиси ва на бригада бошлиғи, на дўстлари ва на бошқа раҳбарлар хабар олишади. Афтидан улар ўз ўртоқларини бутунлай унутиб юборганга ўхшайдилар. Ҳол-аҳвол сўраб беморнинг кўнглини кўтаришганда эҳтимол бизнинг дори-дармонлар ўрнига тушган бўлар эди. Эҳтимол бошқа беморлар қатори тезроқ тузалиб, меҳнат қучоғига қайтган бўлар эди. Беморнинг қаровсиз қолган уч фарзанди, қари онаси бор. Шуларни ўйлаб у гоҳо йиғлайди, ён-веридагиларни кўргани ишхонадан ўртоқлари, раҳбарлари келганини кўриб, ўксинади. Наҳотки ўз ҳамкасбларини унутиб юборган бўлсалар, наҳотки боши ёстиққа етганда ўз дўстларини хўрласалар».

Маълум бўлишича, мазкур аёл колхозда энг илғорлардан бири бўлиб ҳисобланган. У 24 йилдан бери колхозда меҳнат қилган. 15 минг килограммчи теримчи сифатида ҳамиша мақталиб келган. Сурати Ҳурмат тахтасидан ҳеч қачон тушмаган. Район илғорлари кенгашларига бир неча марта делегат бўлиб борган, кетма-кет мукофотлар олган, агитаторлар ўз суҳбатларида уни ибрат қилиб кўрсатишганди. Хулоса қилиб демоқчимизки, инсон кўнгли ҳақиқатан жуда нозик нарса. Биз турмушда, кишилар ўртасидаги муносабатларда ана шундай бепарволик, бефаросатлик кайфиятларига чек қўймоғимиз лозим. Ана шундай иллат илдизига учраган ерида болта уриш керак, таг-томири билан юлиб ташлаш зарур.

Дўстлик ва ўртоқлик — ҳамиша барқарор ва мустаҳкам негизга асосланмоғи лозим. Бунинг маъноси шундаки, дўстликнинг, ўртоқликнинг негизи бирор манфаатларга бўйсундирилган бўлмасин. Бунинг учун ишлаб чиқаришда, оилада, ўртоқлар орасида бўладиган алоқаларда ўртоқлик, дўстлик албатта самимийликка, софдилликка, инсонийликка, чинакам иззат-ҳурматга, олийжанобликка асосланмоғи керак. Кишиларнинг даражаси учун, амали учун, обрўси учун ёки бирорта бошқа шахсий манфаатлар йўлида бўладиган дўстлик пуч, ўткинчи нарсадир. Тўғри, ҳаётда ана шундай «ошно»лар ҳам бўлади. Ўзининг бирон-бир манфаати йўлида, ўқишга кириш, яхши лавозимга ўтиб олиш, илмий даражага эга бўлиш ва бошқа шахсий ишларини ҳал этиб олиш учун кишига яқинлашиб, дўст тутинадиганлар ҳам йўқ эмас. Бу албатта ёлғон, сохта, ўткинчи дўстликдир. Баъзан шундай ҳам бўладики, баъзи кишилар ўз ўртоқлари ҳақида оғиз кўпиртириб мақтов гапларни гапирадилар, уни кўкларга кўтариб мақтайдилар, орқасидан эса ҳар турли ғийбат гапларни айтиб ёмонлайдилар ва қалбаки, имзо қўймасдан ёлғон-яшиқ туҳматдан иборат хатлар ёзадилар. Бу ўта кетган худбинлик, номардликдир. Ҳақиқий дўст, ҳақиқий ўртоқ бор гапни юзингга айтади, камчиликларни рўй-рост очиб ташлайди. Ҳақиқий дўст, ҳақиқий ўртоқнинг ачитиб гапирган гаплари, фойдали маслаҳатлари сенинг ижодий ишингда, меҳнатингда ҳақиқатан ҳам ёрдам беради, манманлашиб, кибрланиб кетган кишиларни тўғри йўлга солиб қўяди. Халқимизда «Дўст ачитиб гапиради» деган доно мақол бор. Ана шундай соф дўстликни ҳар биримиз муқаддас билиб, қадрламоғимиз лозим. Бу бизнинг замонамиз талабларига, партиямиз Устави қоидаларига ҳам тўла мос бўлиб тушади. Биз барпо этаётган нурли жамият — коммунизм инсониятнинг чинакам баҳори, дўстлик, қардошлик ғоялари тўла тантана қилган гўзал жамият бўлади.

Ўртоқлик ва дўстлик — кишилар ўртасидаги энг нозик, энг гўзал ва энг инсоний муносабатдир. Бу муносабатлар кишилар ўртасидаги ўртоқларча ҳамкорлик, севги ва муҳаббат, самимий иззат-ҳурмат каби фазилатларни камол топтиради, коммунистик ахлоқ ва одоб нормаларини шакллантиришга ёрдам беради. Дўстлик, ўртоқлик янги кишини, коммунизм қураётган ёш авлодни тарбиялашда, коммунизм қурилишининг партиямиз белгилаб берган улкан режаларини ҳаётга тадбиқ этишда қудратли куч манбаи бўлиб хизмат этади.

М. ҚОРИЕВ,
юридик фанлари кандидати.

АВТОКЛУБ

Калинин райони маданият ходимларини шу кунларда қайноқ меҳнат қучоғида учратасиз. Улар пахта далаларига чиқиб, колхозчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатмоқдалар.

Ҳозир районда тўртта маданият уйи мавжуд. Бундан ташқари яқинда битта автоклуб ишга тушди. Бу автоклубга тажрибали маданият ходимларидан А. Нишонов раҳбарлик қилмоқда.

Автоклуб ўзи билан кино аппаратларини ҳам олиб юради. Кечқурунлари колхозчилар дала шийпонларида автоклуб орқали бадиий фильмларни томоша қилишмоқда. «Ленинизм», Жданов номли ва Свердлов номли колхозлар дала шийпонларида «Дорбозлар», «Қора кўзойнак», «Ёр-ёр» каби бадиий фильмлар намойиш қилинди.

Район маданият ходимларидан Х. Худойбердиев, М. Муҳитдинова, З. Ғуломова ва Н. Ҳикматовлар ўз вазифаларини сидқидилдан адо этиб, дала меҳнаткашларининг ҳурматини қозонишмоқда.

М. ҲАСАНОВ,

ДОКТОРЛИК ДИССЕРТАЦИЯЛАРИ

Қишлоқ хўжалик фанини ривожлантиришга Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрлигига қарашли институтларнинг олимлари ҳам озми-кўпми ўз ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар. Улар олиб борган тадқиқотларнинг кўпи ишлаб чиқаришга жорий этилди.

Ҳозирда ҳам олимлар қишлоқ хўжалик фанининг муҳим проблемаларини ҳал этиш устида ишлашяпти. Бирнеча фан кандидати эса докторлик диссертациясини ёзиб тамомламоқда.

— Шу икки йил ичида 18 олим докторлик диссертациясини ёқлайди, — дейди министрлик илмий муассасалар бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ф. Бобожонов. — Бу диссертациялар жуда актуал темаларга бағишланган. Чорвачилик илмий-текшириш институти илмий совети ҳам бир неча докторлик диссертациялари темаларини тасдиқлади. Шулардан 4 таси тайёр бўлди ҳисоб.

Олима Е. В. Рибина «Ўзбекистонда паррандалар маҳсулдорлигини ошириш йўллари» деган темада самарали тадқиқот ишлари олиб бормоқда. Бу эса унинг шу темадаги докторлик диссертацияси учун бой материал берди.

Олима илмий ишни меёрига етказиш учун ҳозир қўшимча тажрибалар олиб бормоқда.

Институт олими А. Атбашъян эса докторлик диссертацияси учун «Ўзбекистонда йирик шохли қорамоллар туёғини кўпайтириш ва уларнинг маҳсулдорлигини ошириш» деган темани танлаб олган. Бу илмий иш муваффақиятли якунланяпти. Шунингдек, диссертант илмий иш юзасидан Москва, Ленинград шаҳарларига ижодий командировкага бориб, қўшимча материаллар тўплайди.

Олимлардан Г. Алексеева, И. Танильский ўртоқлар ҳам докторлик диссертациясини тамомлаш арафасида турибдилар.

Министрликнинг Бутуниттифоқ қоракўлчилик илмий-текшириш институти олимларидан 4 киши кечи билан келгуси йилда докторлик диссертациясини ёқлайди.

Шунингдек, академик Р. Р. Шредер номли боғдорчилик ва узумчилик илмий-текшириш институти олимларидан 3 киши актуал темаларда монографиялар тайёрлашмоқда. Бу асарлар уларнинг докторлик диссертациялари учун асосий материал бўлиб хизмат қилади.

А. АЛИЕВ.

ЁШ ҚАЛАМКАШЛАРГА МЕҲРИБОН БЎЛАЙЛИК

Умрида бирон марта шеър ёзмаган одам кам бўлса керак. Албатта, битта-иккита шеър ёки ҳикоя ёзган билан ёзувчи бўлиб кетавермайди киши. Кимнинг қай даражада ижодкор бўлишини келажак кўрсатади. Лекин қаерда бўлмасин, колхоз даласидами, бирон-бир корхонадами, бошловчи ижодкор яхши ёки дурустгина асар яратса, унга оқ йўл тилаш, ғамхўр бўлиш керак. Бу жиҳатдан Бўка район **«Пахтакорлар овози»** газетаси ибратли иш қиляпти. Газета саҳифаларида ҳаваскор шоирларнинг шеърлари, ҳикоя ва очерклари тез-тез ёритилиб турилади. Мунтазам равишда «Адабиёт саҳифаси» бериб борилади.

Ҳаваскор ёзувчининг илк асарларини думбул ўрикка ўхшатиш мумкин. Жуда ҳам ширин бўлмасада, хуштаъм бўлади. Газета саҳифаларида ёритилган кўпчилик асарлар шундай: етук деб бўлмайди, аммо авторнинг маълум даражада ўз овози, ўз дунёқараши сезилади.

Газетанинг шу йил 23 январь сонида ёритилган «Адабиёт саҳифаси» ранг-баранг ва мазмундор. Саҳифа **Абдунаби Абдураҳмонов**нинг «Нигоҳ» ҳикояси билан бошланади. Ҳаваскор ёзувчи ўз қаҳрамонларининг характерини эркин очишни манзур бўлади кишига. Ҳар бир диалогдан, ҳар бир деталдан образнинг жонли характери кўриниб туради. Ҳикоянинг ғоявий нагрузкаси катта бўлмаса ҳам (автор ёш мутахассиснинг қишлоққа ишга келиши, шу ерда ўз муҳаббатини топишини ҳикоя қиляпти), тилининг жонлилиги, образларнинг жозибадорлиги билан ажралиб туради. Газетхоннинг кўз ўнгида Моҳира исмли шаддод, уддабурон қиз гавдаланади. Ўқувчи беихтиёр севиб қолади уни. Газета бу ҳикояга ўз саҳифасидан ўрин бериб, жуда тўғри қилган.

Тўхташ Қосимовнинг «Учрашув» сарлавҳали ҳикояси ҳам (1964 йил, 29 декабрь) яхшигина маҳорат билан ёзилган. Ҳаваскор ёзувчи тоғлар орасидаги қишлоқ манзараси, чўпонлар ҳаётини қалб ҳарорати билан чизади.

Лекин газетада чиқаётган ҳикояларнинг ҳаммасини ҳам (бошловчи ёзувчиларники эканлигини назарда тутсак-да) яхши деб бўлмайди. Фикримизнинг далили учун иккита мисолнинг ўзи кифоя қилса керак.

«Адабиёт саҳифа»ларидан бирида **Ф. Зиёдуллаев**нинг «Унутма» сарлавҳали ҳикояси босилган. Автор бош қаҳрамон Шокирнинг ҳижрон аламларини тасвирлайди. У Раънони севади. Иккиси ҳам келажак ҳақида «аҳд-паймон» қилиб қўйишган. Аммо Раъно ўзининг хатида «уйдагиларнинг зўри билан бошқа одамга (Қодирга) турмушга чиқаётганини» ёзади. Узр сўрайди ундан. Шокир эса Қодирнинг бир марта уйланиб, икки боласи билан хотинини «ҳору-зор қилмоқчи бўлгани»ни билади. Шунга қарамай, у севгилисига «оқ йўл тилаб» қолаверади. «Майли, нима ҳам дердим... Сендан мен ҳеч кўнгил узмайман.. Тилагим шу — бахтли бўл», дейди у.

Бош — ижобий қаҳрамон шундай деяпти. Ахир у Раънонинг бахтсиз бўлишини билади-ку, тағин қанақа бахт тиляапти унга?

Автор Раънодан биринчи севгисини «унутмасликни», «эслаб юришни» сўраяпти. Бу ҳикоя ўқувчини бахт учун курашга чорлаш ўрнига уни фаолиятсизликка ундаши мумкин.

Тўғри, бу Ф. Зиёдуллаевнинг биринчи асари бўлиши мумкин. Эҳтимол, бундан кейин ёш автор яхши ҳикоялар ёзгандир. Лекин редакция ҳаваскор ёзувчига ҳам ғамхўр, ҳам талабчан бўлиши керак.

Арофат Йўлдошева «Онам дерман» ҳикоясида ўз қаҳрамони — Ноилани қора бўёққа бўяшда керагидан ортиқ сахийлик қилиб юборган. Студент қиз онаси вафот этгунча унинг қадрини билмайди. Ҳадеб жеркиб ташлайверади. Мана энди у радиодан «Онам дерман» деган ашулани эшитиб, йиғлаб ўтирибди. Ўқувчи Ноиланинг биронта ижобий томонини кўрмайди. Бу эса асарнинг ҳаётийлигига путур етказган.

Ҳаваскор адиба баъзи сўзларнинг маъносига тушунмаган ҳолда ишлатаверган. У шундай ёзади: «Қизнинг... кўз катаклари кенгайиб, лаблари бурилди. Қовоқлари солиниб, кўзларида милт-милт мужгонлар пайдо бўлди. Зум ўтмай унинг чиндан ҳам йиғлаётгани маълум бўлди...»

«Кўз катаклари» — дейиш билан автор ўз ифодасини қўполлаштириб қўйган; «мужгон» дегани кўз ёши эмас, киприк эканини автор ажратолмаган бўлса керак.

А. Йўлдошева ҳақида ҳам умидли гаплар айтиш керак. Редакция унинг яхши асарларини танлаб, ёритиб борса яхши бўлур эди. Фақат талабчанликни ҳам унутмаслик керак.

«Пахтакорлар овози»да ҳаваскорларнинг шеърлари тез-тез бериб борилади. Булар орасида яхшигина асарлар кўп.

Анвар Аҳмедовнинг «Араз» сарлавҳали шеъри (23 январь) диққатга сазовор.

«Висол чоғларида баъзи вақт
майли —
Аразлашиб сукут сақлайлик
Бироқ —
Разм сол, англайсан — араз
туфайли
Қалблар туташмоқда яна
яқинроқ».

Бу банд, биринчи сатрдаги ғализликни ҳисобга олмаганда янги бир фикрни, севгининг янги бир қиррасини самимият билан айтиб турибди.

Ҳ. Отақуловнинг «Мироб», «Бетиним ишлар», **Т. Ҳайдаров**нинг «Йўл бўйида», **А. Умаров**нинг «Совға» шеърлари, **Э. Саидкаримов**нинг «Жилвагар» очерки ҳам дуруст асарлардир.

Газета ўз ўқувчилари орасидаги ҳаваскор рассомларни жалб қилса, қишлоқлардаги санъат янгиликларини, маданий ўзгаришларни ўз саҳифаларида ёритиб борса яна ҳам яхши бўлур эди.

Ижод йўлига эндигина қадам қўяётган ёшларни ардоқлаш, тарбиялаш керак. Бу билан газета уларнинг келажагига йўл очиб берган бўлади. «Пахтакорлар овози» газетаси яхши традициясини давом эттириши лозим.

Матбуот обзори

ОЛИМЛАР ПАХТАКОРЛАР ХИЗМАТИДА

Шу кунларда Урта Осиё Сув проблемалари ва гидротехника институтининг лабораторияларида деярли ҳеч ким қолмади. Кўп хоналарнинг эшигига «Ҳамма сув танқислигига қарши кураш фронтига кетган» — деган лавҳани осиб қўйса ҳам бўлар эди. Етти йилликнинг сўнгги йилида «оқ олтин» ҳосили тўплашнинг долзарб кезларида Урта Осиёдаги энг йирик ирригация илмий муассасасининг олимлари ўзларини пахтачиликка сафарбар қилинган деб ҳисобламоқдалар.

— Илмий ходимларимизнинг кўпи колхоз ва совхозларга, ирригация иншоотларига жўнаб кетди, — деб ҳикоя қилади институт директорининг ўринбосари, техника фанлари кандидати З. Ҳ. Ҳусанхўжаев. — Улар ана шу жойларда илмий-тадқиқотлар олиб боришмоқда, пахта далаларини суғориш учун қўшимча сув манбалари топишда қишлоқ хўжалик мутахассисларига ўз маслаҳатлари ва амалий ишлари билан ёрдам беришмоқда, қимматбаҳо сувни тежаб-тергаш орқали қандай қилиб энг кўп самарага эришиш мумкинлигини кўрсатишмоқда.

Ҳозирги вақтда олимларнинг катта бир экспедицияси Аму-Бухоро каналининг бош иншоотида ишламоқда. Утган йили Амударё бирданига оқимини ўзгартириб, сув олинадиган дарвозадан узоқлашиб кетди. Техника ўжар дарёга қарши кураш бошлади. Кучли земснарядлар сувни каналга қайтариб келди. Амударё яна шундай «найранг» кўрсатиб, пахтакорларга катта зиён етказиб қўймаслиги учун олимлар дарё режимини ўрганишмоқда, қирғоқлардаги, оқимдаги ўзгаришларни назорат қилишмоқда. Бу тадқиқотлар дарёнинг ўз «вазифаси»ни бажаришдан — офтобда қақраб ётган ерни қондириб суғоришдан бўйин товлашига йўл қўймайдиган иншоотлар барпо этиш имкониятини беради.

Энди сув олинадиган дарвоза ишлаб турибди. Аму-Бухоро каналидан оқаётган сув тобора кўпайиб, лойиҳада кўрсатилган даражага етай деб қолди. Ортиқча сувнинг бир қисми Қуйимозор сув омборига юборилмоқда. Эҳтиёт учун сув ғамлаб қўйилмоқда. Ана шу сув кўпми? Буни қуйидаги рақамлардан кўриш мумкин: сув омбори лиқ тўлдирилган тақдирда насос станцияси ундан Бухоро областидаги пахта далаларига секундига 60 кубометр сув чиқариб бера олади. Лекин энг асосий масала шундаки, Қуйимозор — дўппи тор келиб қолган маҳалда ташна далаларга сув бериб турадиган ҳақиқий омбордир.

Далагаку сув келди. Хўш, камроқ сув тараб, кўпроқ наф олиш учун шу сувдан қандай фойдаланиш керак? Институт томонидан Шимолий Тошкент канали зонасида очилган суғориш техникаси станцияси бу мураккаб вазифани ҳал қилишда пахтакорларга ёрдам бермоқда. Олимлар бу станцияда суғоришнинг турли усулларини текшириб кўришмоқда. Сув тараш техникаси элементларини турли суғориш шароитларига мослаштириб энг мақсадга мувофиқ равишда қўшиб олиб бориш усулини танлаш, сувчининг меҳнат унумини ошириш ва сувни тежаш учун эгатни кўпи билан қанча узунликда олиш ҳақида ҳозирдаёқ тавсиялар ишлаб чиқилди ва буни ҳисоблаб кўриш методикаси тузиб берилди. Бу ирригациядан ҳам кўра кўпроқ математикага тааллуқли бўлган ишдир. Лекин шу тавсияларнинг натижаси қандай бўлаётганлигини мана ўзингиз кўринг. Олимлар бир қанча хўжаликларда сув тарашнинг мавжуд усулини ўрганиб, баъзан сув бебилиска ишлатиб юборилаётганини аниқладилар. Узлари таклиф этган метод асосида ҳисоб-китоб чиқариб, улар эгатларнинг бўйини икки-уч ҳисса узайтириш, яъни 250—300 метрга етказиш ҳақида маслаҳат бердилар. Шундан кейин аҳвол тамомила ўзгарди. Сарфланадиган сув камайди.

Ана шу станциянинг иштироки билан ясалган сунъий ёмғир ёғдирувчи ускуна «Пахтаорол» совхозининг ишчиларига жуда маъқул тушди. Пахтакорлар бир неча йилдан бери далаларни шу ускуна ёрдами билан суғориб, сувни кўплаб тежаб қолишга муваффақ бўлмоқдалар. Сунъий ёмғир ёғдириш — далаларни суғоришнинг энг тежамли методларидан биридир. Олимлар сунъий ёмғир ёғдиришнинг янги усулларини излашни давом эттирмоқдалар.

Институт сув сепгандай жимжит. Лекин бу одамни чалғитиб қўядиган сукунат. Институтнинг ўзида қолган илмий ходимлар сув танқислигига қарши кураш проблемаларини чуқур ўрганмоқдалар. Сув танқислигини умуман енгиш мумкинми? Мумкин, деб жавоб беришмоқда олимлар. Биз учрашишга мушарраф бўлган гидравлик машиналар лабораториясининг мудири С. К. Переверзев ҳам худди шундай фикрни айтди. Узбекистон ғоят катта сув запасларига эга. Йирик сув омборлари вужудга келтириш Аму, Сир ва бошқа дарёларнинг оқимини тартибга солиш имконини беради. Шу дарёлар тошқин вақтида бекорданбекорга денгизга чиқариб тўкаётган сув сунъий кўлларга тўплаб қўйилади ва ундан ўз вақтида тежаб-тергаб фойдаланилади. Республика гидрогеологлари ер ости сувларининг катта-катта запасларини ҳам топишди.

— Бизнинг вазифамиз, — дейди С. К. Переверзев, — ана шу ер остидаги сувларни юзага чиқариб беришдир.

Шу мақсадда институтда «ВП-8» маркали насос яратилиб, Андижон машинасозлик заводи уни ишлаб чиқаришни ўзлаштириб олди. Шу йилнинг ўзида бу насос ёрдами билан сув берадиган 150 та янги қудуқ барпо этилди. Ҳозир насослар ер тагидаги сувни Сирдарё, Бухоро, Самарқанд ва Фарғона областларининг далаларига чиқариб бермоқда. Бундай қудуқлардан фойдаланиш икки ёқлама фойдалидир: бир томондан, ер сув билан таъминланса, иккинчи томондан, сизот сувлар пастга туширилиб, ерларнинг мелиоратив ҳолати яхшиланади.

Институт ходимлари яратган бошқа бир қанча насослар Узбекистондаги ва мамлакатнинг бошқа республикаларидаги корхоналарда кўплаб ишлаб чиқарилмоқда. Энг хилма-хил очиқ манбалардан сув чиқаришда ишлатиладиган бундай насослар кичик-кичик дарёлар, кўлларнинг сувидан, зовур ва коллекторлардаги унча шўр бўлмаган сувдан экинларни суғориш учун фойдаланишда ёрдам бермоқда. Ҳозирги вақтда республика колхоз ва совхозларида шундай насослардан икки ярим мингтаси ишлаб турибди. С. К. Переверзевнинг ҳисобига кўра, пахтакорлар бу насослар билан бир неча юз минг гектар ерни суғормоқдалар.

Бироқ, конструкциясини институт олимлари таклиф этган ва секундига 750 литргача сув чиқариб берадиган «ПГ-50» маркали янги насос пахтакорларнинг қўлига бориб текканида бундан ҳам анча дурустроқ натижаларга эришиш мумкин эди. Республика колхоз ва совхозлари бу йил минг дона «ПГ-50» насоси тайёрлаб беришни талаб қилганлар. Бироқ, шундай насосларни ясаб бердиган Астрахань ремонт-механика заводига заказ қабул қилдиришга муваффақ бўла олмадик. Бу насосларни республиканинг ўзида шундай маҳсулот ишлаб чиқариш соҳасида тажрибаси бўлган корхоналарда ясашни йўлга қўйиш тўғрисида тегишли ташкилотларнинг ўйлаб кўришлари лозим бўладиганга ўхшайди.

В. НОСОВ,
УзТАГ мухбири.

Газеталарни варақлаганда

УСТА СУВЧИ

Саъдулла Ҳусанов 20 йилдан бери сувчилик қилиб келади, — деб хабар беради Калинин районида чиқадиган **«Коммунизм тонги»** газетаси, — у бу касбни миридан сиригача пухта эгаллаб олган. Ҳар туп ғўзанинг серҳосил бўлиб ўсиши, унинг қониб сув ичишига боғлиқ эканлигини яхши билган Саъдулла ака шу кунларда, айниқса, ғайрат қилмоқда. Колхознинг ўртоқ Р. Худойбердиев бошлиқ бригадасига қарашли 17 гектар майдондаги ғўзалар унга бириктилган. Саъдулла ака сув қўяётган бу карталардаги ғўза 4—5 тадан шона, 1—2 тадан гул кўрсатиб турибди. У бригада аъзоларининг ҳар гектаридан 31 центнердан ҳосил олишига муносиб ҳисса қўшмоқда.

НАСОС ЁРДАМИ БИЛАН

Свердлов номли колхознинг «Социализм» участкаси деҳқонлари ҳар қатра сувнинг қадрига етмоқдалар. Бу ерда ўтган йили сизот сувларини тўплаш учун ҳовуз қазилган эди. Яқинда бу ҳовузга насос ўрнатилди ва унинг ёрдами билан 15 гектар ердаги каноп суғорилмоқда. Насоснинг кечасию-кундузи тўхтамасдан ишлаб туришини таъминлашда моторист ўртоқ Цой Яковнинг хизмати катта бўлмоқда.

— Бу ҳовузда сув тугалланиши билан, — деб давом этади ана шу ҳақда хабар берган Юқори Чирчиқдаги **«Суръат»** газетаси, — насос яна бошқа жойга кўчириб ўтказилади. Шу зайлда деҳқонлар барча майдонлардаги ўсимликнинг қониб сув ичишини таъминламоқдалар.

ГЎШТ, СУТ МЎЛ БЎЛАДИ

«Янгийўл» газетаси саҳифасида босилиб чиққан «Мўл-кўл маҳсулот олиш учун» сарлавҳали мақолада бундай дейилади: ҳозиргача 500 тоннадан ортиқ бедани ўриб олиб ғарамлаб қўйдик. Бу ўтган йилдагига қараганда 200 тонна кўпдир. 116 гектар майдондаги маккажўхори ўримга тайёр бўлиб қолди. Эрта-индин силос бостиришни қизитиб юборамиз.

Ленин номли колхоз комплекс механизациялаштирилган чорвачилик бригадасининг бошлиғи Жамол Тўйчиев колхоз аъзоларининг КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини бажариш йўлида ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қилаётганликларини марoқ билан ҳикоя қилади.

Тошкент атрофидаги хўжаликларнинг боғбонлари шаҳарлик биродарларга етказиб бериладиган мева-чевани янада кўпайтириш мақсадида боғ-роғларни йил сайин кенгайтирмоқдалар. Бу йил катта-катта майдонларда янги боғлар барпо қилинди. Фотомухбир В. Салов олган мана бу суратда пойтахт яқинидаги Калинин районида бунёд этилган янги боғлардан бирини кўриб турибсиз.

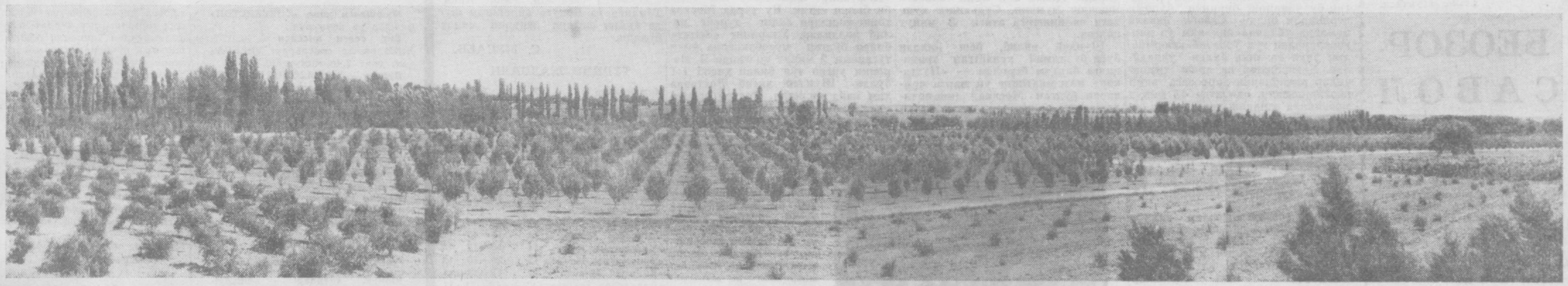

МОҲИР ЧОРВАДОРЛАР ҒАЙРАТИ

— Партия ва ҳукуматимизнинг биз чорвадорлар учун қилаётган ғамхўрлигидан ғоят миннатдормиз, — дейди комплекс механизациялашган чорвачилик бригадасининг бошлиғи Мажид Раҳимжонов. — Сутнинг давлат харид нархи оширилганлигининг ўзидан йил охиригача ўтган йилга нисбатан 15 минг сўмга яқин қўшимча даромад қиламиз. Илгари бир центнер сут тайёрлаш учун 15 сўмдан кўпроқ пул сарфлаб, давлатга 11 сўмдан сотар эдик. Бу эса колхозчилар кассасига ҳамда уларнинг даромадига путур етказар эди. Эндиликда бундай ҳол тугатилди.

Дарҳақиқат, эндиликда колхоз чорвадорлари давлатга қанча кўп сут сотишса шунча кўп даромад қилишади. Шу билан бирга бу йил етиштирилаётган ҳар бир центнер сутнинг таннархи ҳам анчагина камайганлиги дастлабки ҳисоб-китоблардан кўринмоқда.

Хўжалик чорвадорлари ўтган йили давлатга 325 тонна сут сотиб 35750 сўм даромад қилишган бўлса, бу йил ҳам худди шу миқдордаги сутни давлатга сотиб, 49625 сўм пул олишади.

Сут-товар хўжалигининг ходимлари партия ва ҳукуматнинг ғамхўрликларидан руҳланган ҳолда меҳнат қилишмоқда. Улар ўз боқимларидаги 196 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 2000 литрдан ошириб сут соғиб олишга аҳд қилишган.

Колхозда бу йил 395 тонна сут ҳамда 45 тонна гўшт етиштириш мажбурияти олинган эди. Шу кунгача етти ойлик сут ва гўшт тайёрлаш плани ошириб бажарилди.

Ферма сут соғувчиларидан Фарида Валишева 18 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 2752 литрдан — ҳаммаси бўлиб 49532 литр сут соғиб олиш мажбуриятини олган. У шу кунгача 23000 килограммдан ошириб сут соғиб олди. Шунингдек, Ноила Муротова ҳам ўз боқимидаги 19 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 2368 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилган. У ҳам ўз аҳдини бажариш йўлида астойдил меҳнат қиляпти. Унинг шу кунгача соғиб олган сути 21 минг килограммга етди.

Ф. Валишева, Н. Муротова каби илғор сут соғувчиларнинг моҳирлиги туфайли Калинин районидаги Оржоникидзе номли колхознинг сут-товар хўжалигида шу кунгача 2200 центнер сут тайёрланиб, ундан 1760 центнери давлатга сотилди.

Шунингдек фермадаги молбоқарлар ҳам бўрдоқига парвариш қилинаётган 25 та қорамолни тирик вазнини 300—350 килограммга етказишга ҳаракат қилишаяпти. Улар ҳам шу кунгача 25 тоннага яқин гўшт тайёрлаб, ундан 17 минг килограммини давлатга сотишди.

Ферма чорвадорлари фақатгина сут ва гўшт етиштириш билан шуғулланишмайди. Улар моллар учун етарли ем-хашакни ўзлари тайёрлашади. Бу йил 55 гектар ерга маккажўхори экишган. Унинг 15 гектари донга, 40 гектари эса силос қилиш учун мослаб парвариш қилинмоқда. 40 гектар ернинг ҳар гектаридан 500 центнердан 2000 тонна силос бостиришни планлаштиришган. Бундан ташқари бу бригада аъзолари 80 гектар ердаги бедапоядан ҳам 800 тонна қуруқ беда тайёрлашни мўлжаллашган эди. Улар ҳозиргача 350 тоннадан кўпроқ қуруқ беданн ғарамлаб қўйишди. Соғин сигирлар учун 3 гектар ерга лавлаги экилган. Ана шу ердан 75 тонна лавлаги олиш мўлжалланган эди. Эндиликда бу экин гектаридан 50 тоннадан лавлаги олишга мослаб парвариш қилинаяпти.

Бригада аъзолари беда ўриш, уни майдалаш ва машинага ортиб бериш ишларини бир вақтда бажарадиган КИЗ — 1,5 маркали машинадан фойдаланишмоқда. Бу беда ўриш машинаси ДТ—28 трактори ёрдамида ишлайди. Янги машинанинг афзаллиги туфайли илгари 6—7 киши бажарадиган ишни энди фақатгина механизатор ортиқ Обидовнинг бир ўзи бажараяпти.

Илғор ферма чорвадорларининг шу кунлардаги қилаётган ишлари уларнинг йил бошида берган ваъдалари билан бир эканлигини яққол кўрсатмоқда. Чорвадорлар етиштирилаётган маҳсулотларнинг таннархини арзонлаштириш ва кўпроқ даромад олиш йўлида тинмай меҳнат қилмоқдалар.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

ТИНЧЛИК ФОРУМИ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАМОҚДА

ХЕЛЬСИНКИ, 15 июль. ТАСС махсус мухбирлари **Д. Ершов** ва **А. Кислов** хабар берадилар.

Бугун — тинчлик, миллий мустақиллик ва ялпи қуролсизланиш учун курашга бағишланган жаҳон конгрессининг охирги куни. Конгресс ялпи мажлис билан бошланди. Бу мажлисда делегатлар шу кунларда ҳар томонлама муҳокама қилинган масалалар юзасидан комиссияларнинг ахборотларини тинглайдилар.

Жаҳон жамоатчилиги конгрессга катта қизиқиш билан қарамоқда. Бирор сабаб билан конгресснинг очилишига етиб келолмаган делегатлар шу кунларда Хельсинкига келмоқдалар.

Кеча машҳур француз ёзувчиси Жан-Поль Сартр тинчлик форуми қатнашчиларига қўшилди.

Мен, — деди у матбуот вакилларига, — бу конгресснинг мақсади ва шунга ўхшаш бошқа тадбирлардан кузатилган мақсад аввало, тинчлик иши манфаатлари йўлида жамоатчилик фикрига, кенг халқ оммасига таъсир кўрсатишдан иборат эканлигини кўриб турибман.

Вьетнам проблемаси, деди яна Сартр, ҳозирги пайтда халқаро сиёсатнинг энг муҳим проблемасидир ва шу сабабли бу масала конгресснинг кун тартибида ҳақли суратда жуда муҳим ўрин олди.

Биз, деди сўзининг охирида Сартр, Вьетнамда бўлаётган воқеаларга барча кишиларнинг эътиборини жалб этиш учун ҳаракат қилмоғимиз керак. Биз тинчлик бўлишига эришмоғимиз керак.

БРИТАНИЯ ГВИАНАСИ МУСТАҚИЛЛИК БЕРИЛИШИНИ ТАЛАБ ҚИЛМОҚДА

ЛОНДОН. «Дейли Уоркер» газетаси хабар беради: Британия Гвианаси бош министри Ф. Бэрнхем Англиянинг ана шу мустамлакаси учун мустақиллик берилишини талаб қилди.

Британия Гвианаси ҳар қандай қилиб бўлса ҳам мустақилликка эришади, деди Бэрнхем Жорjтаунда ўтказилган митингда. Британия Гвианаси мустақилликка эришганидан кейин, деди у, «Вест-Индиядаги қардошларимиз билан» яқиндан ҳамкор бўлиб яшайди.

«Англия бизнинг проблемаларимизни ҳал этишга ҳеч қачон ҳаракат қилган эмас», деб таъкидлади бош министр.

(ТАСС).

ИНТЕРВЕНЦИЯ КЕНГАЙИБ БОРМОҚДА

ВАШИНТОН, 15 июль. (ТАСС). Америка армияси, авиацияси ва флоти штаблари раҳбарларидан иборат штаб бошлиқлари комитети қарор қабул қилди. Бу қарор мудофаа министрлигига Жанубий Вьетнамдаги Америка қўшинлари сонини шу йилнинг охиригача 179 минг кишига етказишни таклиф этади, деб хабар беради АП агентлиги.

Ҳозирги вақтда Жанубий Вьетнамда Американинг 75 минг аскари бор.

Америка хотин-қизларига мактуб

ХАНОЙ, 15 июль (ТАСС). Нге-Ан вилояти (ВДР) Вьетнам хотин-қизлар союзи Америка хотин-қизларига очиқ мактуб юборди.

Бу мактубда Америка авиациясининг вилоятдаги аҳоли яшайдиган районларни, касалхона ва санаторийларни ҳали ҳам жинояткорона бомбардимон қилаётганлиги ва ўққа тутаётганлиги вьетнамлик барча хотин-қизлар номидан қораланади. Вьетнам информация агентлиги тарқатган бу мактубда айтиладики, Америка ҳарбийларининг ана шу ваҳшиёна ҳаракатлари натижасида неча юзлаб тинч гражданлар, шу жумладан беморлар, кексалар, хотин-қизлар ва болалар ҳалок бўлди ёки ярадор бўлди.

Вьетнам хотин-қизлари қуйидагиларни ёзадилар: американлик оналар, Қўшма Штатларнинг ор-номусини сақлаб қолиш учун, ўз оилаларингизнинг фароғати учун, Америка ёшлари Вьетнамда беҳуда қон тўкмасликлари учун сизларга чин кўнгилдан мурожаат қиламиз ва эрларингиз ҳамда ўғилларингизнинг Вьетнамда хизмат қилишдан, Вьетнам учун қурол-яроғ ва ўқ-дори ташиб келтиришдан бош тортишлари учун тегишли чораларни кўришга чақирамиз.

Яна Сайгонга...

НЬЮ-ЙОРК, 15 июль. (ТАСС). Юнайтед Пресс Интернэйшнл агентлиги хабар беради: АҚШ мудофаа министри Р. Макнамара, АҚШнинг Сайгондаги янги элчиси Генри К. Лож ва уларга ҳамроҳ бўлган штаблар бошлиқлари комитетининг раиси Э. Уилер ҳамда давлат секретарининг шарқи-Жанубий Осиё масалалари билан шуғулланувчиси ёрдамчисининг ўринбосари Л. Ангер бугун Гринвич вақти билан ярим кечада самолётга ўтириб, АҚШдан Сайгонга жўнаб кетганлар.

Коммунистлар озод қилинди

ГАВАНА, 15 июль. (ТАСС). Пренса Латина агентлиги хабар беради: Марио Алвес, Иван Рибейро ва Бразилия коммунистик партиясининг бир қанча бошқа раҳбарлари қамоқдан озод қилинди. Улар «Қўпорувчиликка оид материалларни босиб чиқаришда» айбланиб, бир йилдан сал вақт илгари қамоққа олинган эдилар.

Баъзи бир бошқа коммунистлар, шунингдек касаба союз раҳбарлари ҳали ҳам турмаларда азоб чекмоқдалар.

Абадий дўст бўлиб яшайлик

ЗАНЖИБАР, 15 июль **ТАСС** мухбири **Ю. Устименко** хабар беради.

Совет мутахассисларининг бир группаси бугун самолётда ўз ватанига учиб кетди. Улар Занжибарда бир йил бўлиб, савдо кемаларини ремонт қилиш ва фойдаланишга топшириш, корхоналар ҳамда турар жойларни электр энергияси билан тўхтовсиз таъминлаш соҳасида кўп иш қилдилар. Шу давр ичида маҳаллий аҳоли орасидан кўпгина мутахассислар тайёрланди.

Революция бўлганидан кейин инглиз мутахассислари мамлакатнинг экономикасига путур етказиш ниятида Занжибардан чиқиб кетган эдилар. Занжибар ҳукумати мана шундай оғир вақтларда беғараз ёрдам берганликлари учун Совет Иттифоқига ва бошқа дўст давлатларга самимий миннатдорчилик изҳор қилади. Занжибар коммуникация, энергетика ва жамоат ишлари министрининг ўринбосари, Аҳмад Қулатайин ТАСС мухбирига шу тўғрида гапирди.

Совет мутахассислари, деб таъкидлади Қулатайин, кемаларда ва электр станцияларда кўп иш қилдилар ва ўз тажрибаларини ишчиларимиз билан баҳам кўрдилар. Совет кишилари африкалик ишчилар билан ёнма-ён туриб меҳнат қилдилар. Уз тажрибалари ва билимларини ўргатдилар. Биргаликда қилинган меҳнат жараёнида мамлакатларимиз халқлари ўртасида дўстлик вужудга келди ва мустаҳкамланди. Бу дўстлик абадий яшайди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДАН ХАБАР БЕРАДИЛАР

◆ Корея Халқ Демократик Республикаси ҳукуматининг таклифига биноан, Вьетнам Демократик Республикасининг ҳукумат делегацияси Пхеньянга келди. Вьетнам Меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси ва Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати бош министрининг ўринбосари Ле Тхань Нги делегацияга бошчилик қилмоқда.

◆ Бамакодан хабар беришларича, Бирлашган Араб Республикасининг президенти Жамол Абдил Носир расмий визит билан Малига боради. Жамол Абдил Носир Африка Бирлиги Ташкилотининг аъзоси бўлган давлатлар ва ҳукуматлар бошлиқларининг шу йил сентябрь ойида Аккрада бўладиган конференцияси арафасида Ғарбий Африкадаги мамлакатларга ўзининг ана шу биринчи марта борган вақтида Мали президенти Модибо Кейта, Гвинея президенти Секу Туре ва Гана президенти Кваме Нкрума билан учрашади, деб тахмин қилмоқдалар.

◆ Қурғоқчилик ва ер танқислиги натижасида Жанубий Африка Республикасидаги неча ўн минглаб африкаликлар очарчиликка маҳкум бўлмоқдалар. Сискей районидаги ксоза тилида гапирувчи аҳоли очликдан ўлиш хавфи остида қолди. Қурғоқчилик оқибатида ем-хашак етишмай, африкаликларнинг чорва моллари нобуд бўлмоқда.

◆ Филиппинда «Фреда» тўфони рўй берди. Тўфон натижасида 37 киши ҳалок бўлди. Минданао оролида айниқса қаттиқ тошқин юз берди. Манила об-ҳаво бюросининг хабар беришича, тўфон Марказида шамолнинг кучи соатига 140 километрга етган. Тўфон мамлакатдаги еттита қишлоқ хўжалик вилоятига жуда катта вайронгарчилик келтирган.

◆ Цейлоннинг ғарби-жанубий қисмидаги кўпгина районларда қаттиқ қурғоқчилик юз берган. Цейлон деҳқонларининг асосий озиқ-овқат манбаи бўлган шолипоялар ва «чилли» экинлари батамом нобуд бўлиш хавфи остида қолган. Кўпгина қишлоқларда ҳатто ичадиган сув ҳам етишмаётир. (ТАСС).

„МАРИНЕР-4" МУВАФФАҚИЯТСИЗЛИККА УЧРАДИ

НЬЮ-ЙОРК, 15 июль. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлиги хабар беради: аэронавтика ва космик фазони тадқиқ қилиш миллий бошқармасининг Бумердаги (Австралия) кузатув станциясида бўлган вакиллари Американинг «Маринер-4» космик станциясидаги аппаратларда нуқсон бўлганлиги натижасида, У Марс планетасини бир марта ҳам суратга ололмайди, деб айтдилар.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Пойтахтимизнинг Тельман номли маданият ва истироҳат боғи шу кунларда Боку эстрада ансамблининг концертларини кўриш учун келган томошабинлар билан гавжум бўлмоқда. Суратда: ансамбль артистларидан Талант Агалатов ва Ориф Мамедов ўртоқлар озарбайжон халқ рақсини ижро этмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

ҚИШЛОҚЛАРГА ШАҲАР ЧИРОЙИ

Областимизнинг Бўка, Бекобод, Оққўрғон, Янгийўл, Ўрта Чирчиқ ва Калинин районлари колхозларидаги аҳоли яшайдиган посёлкалар шаҳар чиройини олмоқда. Бунда қишлоқ бинокорларининг фидокорлик билан меҳнат қилаётганлигини қайд қилиб ўтиш керак.

Шу йилнинг ўтган ойлари ичида область колхозларида 200 га яқин турар-жой бинолари қурилиши тугалланди. Қишлоқларда хўжалик ва маданий-маиший бинолар ҳам қад кўтаряпти. Колхозлараро қурилиш ташкилоти бинокорлари янги қурилиш материалларидан кенг фойдаланмоқдалар, прогрессив методларни қўлланиб қурилиш ишлари муддатларини қисқартирмоқдалар.

М. СУЛТОНОВ.

ВОДИЙЛАРНИ КЕЗГАНДА

Оржоникидзе район халқ маорифи бўлими ва район маорифчилари касаба союз комитетининг ташаббуси билан республикамизнинг кўпгина шаҳарларига экскурсиялар уюштирди. Экскурсия икки маршрут бўйлаб ўтказилди. Тил ва адабиёт ўқитувчилари демократ шоирларимиз яшаб ижод этган шаҳарлар — Ленинобод, Қўқон, Фарғона, Марғилон ва Шоҳимардон билан танишдилар.

Тарихчилар Бекободнинг саноат гигантларини бориб кўргач, қадимий ёдгорликлар шаҳри Самарқандда бўлдилар. шаҳарнинг қадимий тарихий ёдгорликлари уларда катта таассурот қолдирди.

Ўқитувчилар саёҳатлари давомида кўнгилли дам олиш билан бирга педагогик ишлари учун фойда берадиган кўпгина қизиқарли маълумотлар олдилар.

Э. ТУРКМЕНОВ.

Ахим ФРЕЛИХ
немис ёзувчиси.

БЕОЗОР САВОЛ

ҲАЖВИЯ

Пишиллаган паровоз жўнашга тайёр. Перронда эса кузатувчилар турна қатор бўлиб тизилишган. Уларнинг ҳаммаси ҳам поезд мана-ҳозир жўнайди деб туришипти. Шу пайт станция навбатчисининг ёнига бир киши келди. У, навбатчининг елкасига қўли билан уриб-уриб қўйди-да:

— Кечирасиз, менинг фамилиям Швафель, — дея қисқа қилиб ўзини таништирди. Сиздан сўраш мумкинми... Поезд жадвал бўйича жўнайдими?

— Ҳа, одатдагидек, аниқ жадвал бўйича. Нимага бунақа савол бераяпсиз?

— Ким билади дейсиз, ҳар ҳолда кутилмаган воқеалар бўлиши мумкин-да...

— Нималар деяпсиз! — навбатчининг кўзлари косасидан чиқиб кетаёзди. — Нима бўлиши мумкин?!

— Эҳтимол паровознинг печкасида олови йўқдир?

— Ўтхонасида албатта олови бўлади.

— Ўтхонани кўрувдингизми?

— Йўқ.

— Кўряпсизми! — деди Швафель жонланиб. — Демак, поезд ҳар ҳолда ушланиб қолиши мумкин эканда.

— Бас, етар! — суҳбатдошининг гапини бўлди навбатчи. — Поезд аниқ жадвал бўйича жўнайди.

— Менга қаранг, ахир ўзингиз ҳозиргина печкага, э, кечирасиз... ўтхонага қарамаган эдим демадингизми, — деди Швафель бўш келмай. Демак, поезднинг аниқ жадвал бўйича жўнашига ўзингизнинг ҳам ишонгингиз комил эмас эканда.

— Ўтхонани машинист билан кочегар текширади!

Борди-ю улар текширишмаган бўлса-чи?

— Йўқ, ҳурматли гражданин, улар текшириб кўришган, — деди навбатчининг жаҳли чиқиб. Ана паровознинг ўтхонасидан бурқираб тутун чиқаётганини кўрмаяпсизми. Демак, ўтхонанинг ичида ўти бор экан.

— Бу тутун эҳтимол кечаги кўмирнинг тутунидир, — деди Швафель содда муғомбирлик билан.

— Йў-ў-ўқ! Шу бугунгисиники!

— Поезднинг ўз вақтида жўнашига яна қандайдир бошқа бирор нарсанинг сабаб бўлиши мумкин эмасмикан?

Навбатчининг кўзлари ёшланиб, киприклари пириллай бошлади.

— Бошқа нарсаси нимаси яна?!

— Масалан дейлик, печкада кечирасиз паровознинг ўтхонасидаги оловнинг унчалик қўри бўлмаса. Унда нима бўлади? Бизда ҳам худди шунга ўхшаб, уйимиздаги печка баъзан ҳа деганда ёнавермайди. Шунинг учун печкага бензин қуйишга мажбур бўламиз...

Станция бўйича навбатчи Швафельнинг сўзини бўлди-да, дудуқланиб, асабийлашган ҳолда унга бақириб:

— Худо хайрингизни берсин! Қўйинг энди, сизнинг мана шунақанги бемаъни сўроқларингиз билан поездни жўната олмадим. Беш минут илгари сигнал беришим керак эди, — деди.

— Ана кўрдингизми. Ахир, гапимнинг бошида сизга: бирор нарса бўлиши мумкин демовдимми...

Русчадан Т. УНАБОЕВ таржимаси.

ФУТБОЛ

КАПИТАННИНГ ТЎПЛАРИ

Ўтган пайшанба куни «Пахтакор» футболчилари Москванинг бешинчи командаси — «Динамо» билан учрашдилар. Шуниси қизиқки, бунгача пойтахтнинг тўрттала командаси ҳам ўзбек футболчиларини енга олгани йўқ эди. Пахтакорчилар учун энг қалтис командалардан ҳисобланадиган «Динамо» билан бўладиган бу учрашув қандай якунланаркин?

Ишқивозларни ҳам, футболчиларнинг ўзини ҳам ҳаяжонлантирган бу ўйиннинг биринчи бўлими зерикарли бўлди. Сабаби иккала команда ўйинчилари ҳам ўз дарвозаларидан тўп ўтказиб юбормаслик учун тахлика билан ўйнадилар. Ҳимоячилар ва ярим ҳимоячилар рақибларни дарвозага яқин келтиришмади, оқибатда 45 минут мобайнида жиддий хавф ҳам солинмади. Лекин шунга қарамай, тошкентликларнинг бирозгина устунлигини сезиш қийин эмас эди. Э. Абдураимовнинг активлиги меҳмонлар ҳимоясини анча шоширіб қўйди, улар тўпни бир неча бор бурчакка чиқариб юборишди.

Лекин асосий воқеалар танаффусдан кейин бошланди. Биринчи минутдаёқ С. Мелкумов шиддатли ҳужумга ўтди. Унинг кутилмаганда 25 метрлардан қаттиқ зарб билан урган тўпини меҳмонлар дарвозабони А. Ракитский зўр қийинчилик билан ушлаб қолди. Сал ўтмай В. Тожиров марказдан меҳмонлар орасидан ёриб киради, тўпни Г. Красницкийга аниқ узатади. Геннадийнинг 20 метрлардан урган тўпи чиройли гол билан якунланди. Бу муваффақиятсизлик меҳмонларни бутун команда билан ҳужумга ташланишга мажбур этди. Меҳмонлар капитани В. Царев жуда яқин жойдан тепган тўпни Ю. Пшеничников ушлаб қолиб, кўнгилсиз воқеанинг олдини олди. Шундан кейин «Динамо»нинг марказий ҳужумчиси Ю. Авруцкий икки-уч марта дарвозабонимиз билан яккама-якка чиқди-ю, лекин вазифасини уддалай олмади. Унинг тепган тўплари дарвоза четидан кетаверди. Пахтакорчилар эса гоҳ-гоҳда қарши ҳужумга ўтиб турдилар. Ана шу ҳужумлардан бирида Г. Красницкий меҳмонлар марказий ҳимоячиси Г. Рябовни алдаб ўтиб, яна «Динамо» дарвозабонини доғда қолдиради. Ҳисоб 2:0! Энди ғалабага ишониш мумкин. Судьянинг ҳуштаги чалинишига атиги 8 минут қолган.

Шундай қилиб, беш йилдан буён бузилмай келаётган традицияга барҳам берилди — «Пахтакор» мамлакатнинг ўн марта чемпиони бўлган Москва динамочиларининг, полвонлар тили билан айтганда, курагини ерга тегизди.

Бу муваффақиятдан сўнг «Пахтакор» хавфли зонадан чиқди. Бунда «Черноморец»нинг мағлубияти ҳам қўл келди. У ўз майдонида Минск динамочиларининг ҳужумига бардош беролмади (ҳисоб 0:2). Иши юришмаётган Кутаиси торпедочилари ва Одесса армиячилари турнирнинг охирида яна «мустаҳкамланиб» қолишди. Кутаисиликларни Москванинг «Локомотив» командаси 5:1 ҳисоби билан, армиячиларни эса Бокуда «Нефтяник» командаси 3:2 ҳисоби билан енгди. Бу турда Москва торпедочилари аранг дуранг қилиб қолдилар. Уларнинг «Зенит» билан бўлган мусобақасида ўйин тугашига 2 минут қолганда В. Воронин урган тўп билан ҳисоб 1:1 бўлди. Шундай ҳисоб Ростовда ҳам қайд қилинди. Ростов армиячилари бу сафар Москва спартакчилари билан дуранг қилдилар. Киев ва тбилисилик клубдошларнинг Украина пойтахтидаги учрашуви ҳам шундай ҳисоб билан тугай деб турган эди. Аммо О. Базилевич ўйин тугашига уч минут қолганда чемпион дарвозасига иккинчи тўпни киритиб, киевликларнинг жуда муҳим ғалабасини таъминлади. «Крылья Советов» Донецкнинг «Шахтёр» командасини 3:1 ҳисобида енгди.

Энди «Пахтакор» биринчи давранинг сўнгги уч ўйинини рақиблар майдонида ўтказади. Унинг Киев, Тбилиси ва Бокуга қиладиган жуда қийин сафари жиддий синов бўлади.

С. МУСАЕВ.

ТУРНИР ЖАДВАЛИ

Командалар	У.	Т.	О.
«Торпедо» Москва	13	22—7	20
ЦСКА	13	17—5	18
«Динамо» Киев	13	19—8	18
«Динамо» Минск	13	14—6	16
«Динамо» Тбилиси	13	19—12	16
«Зенит» Ленинград	14	19—13	15
«Спартак» Москва	14	14—10	15
СКА Ростов	13	14—13	14
«Кр. Советов» Куйбишев	13	15—14	14
«Шахтёр» Донецк	13	18—17	14
«Нефтяник» Боку	14	16—17	14
«Локомотив» Москва	13	20—19	13
«Динамо» Москва	13	13—14	11
«Пахтакор» Тошкент	13	13—21	11
«Черноморец» Одесса	13	16—25	9
«Торпедо» Кутаиси	13	7—32	4
СКА Одесса	13	4—27	2

Янгийўл шаҳридаги 7-болалар боғчасида тарбияланувчи кичкинтойлар бу ерда ўзларини худди уйларида юргандек ҳис қилишади. Боғча 200 қувноқ ўғил-қизни ўз бағрига олган. Улар «Чайка» кондитер фабрикаси ва шаҳардаги бошқа корхоналар ишчи-хизматчиларининг ўғил-қизларидир. Боғчадаги шароитдан кичкинтойларнинг ота-оналари ҳам мамнун. Болалар вақтларини кўнгилли ўтказишлари учун бу ерда ҳамма имкониятлар яратиб берилган.

Суратда: кичкинтойлар ҳовузча бўйида.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

НИШОННИ АНИҚ ОЛГАНЛАР

Стенд отиши бўйича Москвада СССР қуролли кучлари биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди. Тошкент армия спорт клуби вакиллари бу мусобақада яхши натижаларга эришдилар. Шахсий биринчиликда СССР спорт мастери Евгений Кондратьев траншеяли стендга отишда чемпион унвонини олди. Шунингдек, ёшлардан Н. Годованников ва А. Алиповлар ҳам юмалоқ ва траншеяли стенд мусобақаларида ғолиб чиқдилар. Улар деярли ҳамма рақибларини мағлубиятга учратиб, СССР қуролли кучларининг 1965 йилги чемпиони бўлдилар. Мерганларимиз 25 та команда қатнашган бу биринчиликда фахрли 7-ўринни эгалладилар.

Ш. ҚОСИМОВ.

БУ ДЎСТНИНГ ИШИ ЭМАС

Жиноятчи Э. А. Абзалов қилмишига яраша жазога тортилди. Бу ҳақда сўз юритишга ўрин йўқ. Лекин, суд залидан гердайиб чиқиб кетаётган В. Костенко, В. Зовалко ҳамда В. Васиналардан нима учун кўпчилик нафратланаяпти? Биз ана шу ҳақда фикр юритмоқчимиз.

Воқеа ўтган йили бўлган. Оржоникидзе посёлкасидаги стадионда Тошкент спортчилар мактабининг футболчилари билан «Ташавтомаш» футбол командаси ўртасидаги ўртоқлик учрашуви тугаб, футбол ишқибозлари бирин-сирин тарқалишмоқда эди. Василий Сухов ҳам ўртоқлари В. Костенко ҳамда В. Зовалколар билан стадиондан чиқиб боришяпти. Кутилмаганда шу яқин орада тўс-тўполон кўтарилиб қолди. Дружиначи В. Сухов шу ондаёқ ўз бурчини адо этишга киришди. Оржоникидзе район ҳарбий комиссариатининг ходими Евтаевни тош билан уриб шикастланган ва аламон ичидан қочишга уринаётган безори Абзаловга (у шу райондаги кечки мактабнинг ўнинчи синф ўқувчиси эди) яқинлашди ва унинг олдини тўсди:

— Қочакўрма, мен билан милицияга борасан! — дадил унинг ёнига ўтди.

Безори бирдан орқага тисарилиб туриб, Суховга ҳам тош иргитди. Василий Суховнинг чеккаси қаттиқ шикастланди. Ўртоқлари дарҳол уни аламон орасидан олиб чиқишди. Лекин улар ярадор Суховни касалхонага эмас, ошхонага судрашди.

— Мазам йўқ, «тез ёрдам» машинаси чақиринглар, — деди Сухов ошхона остонасида тўхтаб. Ўртоқлари эса, унга парво қилишмади. қўярда-қўймай ичкарига бошлашди.

— Мен ичолмайман, аъзойибаданим оғрияпти! — рад этади Вася.

Ошхонадан чиқишганда, Суховнинг аҳволи яна ҳам оғирлашади. Чеккасида пайдо бўлган шиш тобора катталашиб, аламга киради. Оғриқнинг зўридан ўзини ҳар ёнга ташлаб, ёлворади:

— Доктор чақиринглар, дўстларим. Кўзларим тиниб кетяпти. Қизиб кетяпман...

Сухов ёлворади-ю, аммо ҳамроҳлари заррача ташвишланишмайди. Аксинча Костенко бепарволик билан:

— Юраверсанг-чи, уйингга элтиб қўямиз. Кичик бир шишга ҳам дод-бедодми! — дейишади.

— Чидолмаяпман!

Оғриққа бардош беролмаган Сухов йўлда ҳолдан кетади, оёқлари чалишиб, кўзлари хиралашади...

— Бизга нима зарур, судраб юрамизми буни, — дейди Костенко Зовалкога ўгрилиб, — яхшиси, Васинаникида қолдирайлик.

— Тўғри айтасан, — маъқуллайди Зовалко.

Суховни шу яқин орада яшовчи Васина исмли аёлникига судраб киришади. Костенко ўртоғини шу аҳволда ёлғиз қолдириб, ўзи қўшни хонага чиқиб хуррак отади. Сухов эса тун бўйи ўлим билан курашади...

АХЛОҚ ТЕМАСИДА

Костенко эрта билан бамайлихотир кўчага чиқади-ю, Суховнинг уйга келмаганлигидан ховотирланиб, уни излаб юрган рафиқаси Тамара Павловнага тасодифан дуч келади.

— Володя! — бақириб юборади беихтиёр Тамара, — Васяни кўрмадингми?!

— Васинаникида хириллаб ётибди у, — дейди бепарволик билан Костенко.

— А? Нима деганинг бу!

— Бор, тезроқ бор, биласан!..

«Тез ёрдам» машинаси Суховни касалхонага элтганда, фурсат қўлдан кетганди.

— Аттанг, ёш экан! — Афсусланишди шифокорлар, лоақал бирор соат илгарроқ келтирилганда ҳам... Мия ва чекка суяклари қаттиқ лат еган экан...

1-автопаркнинг ишчиси Василий Сухов довюрак дружиначи эди. У ўз оиласига содиқ, катта-кичикнинг иззат-ҳурматини қозонган, одобли йигит эди. Ҳамкасабалари ҳам, қўни-қўшнилари ҳам, кўрган-билган борки, унга ачинди.

Лекин бирга юриб, бирга ўсган ўртоқлари Костенко билан Зовалко ўз дўстлари ҳаётини сақлаб қолиш учун ёрдам кўрсатишмади. Улар лоақал инсоний бурчларини бажариш учун Суховни касалхонага олиб боришга ҳам бепарво қарашди.

Оқибатда... Оқибатда Ольга Петрова ўғлидан, Тамара Павловна ёстиқдошидан, икки норасида қиз эса, отасидан ажралиб қолди.

Дўст, биродар! Бу сўзларнинг маъноси беқиёс. «Дўстинг учун заҳар ют», дейди халқимиз. Вафодор, садоқатли дўст кишининг йўлдоши бўлади. У оғир дамларда ҳамдард, қувончли соатларда бирга бўлади. Бахт-саодатинг, ишингдаги, оилангдаги муваффақиятинг учун жон куйдиради, сиҳат-саломатлигинг ҳақида қайғуради.

Василий Степанович Сухов Зовалко ва Костенкога ана шундай чин дўст эди. Ўртоқларини ўзидек тили ҳам, дили ҳам бир деб ўйларди. Лекин улар бевафолик қилишди. Дўстлик шаънига доғ туширишди. Орамизда Зовалко ва Костенко каби «дўстман» деб юриб, бевафолик қилувчиларнинг бўлиши жуда ҳам ачинарлидир. Эҳтимол улар шу виждон, шу тош юрак, шу вафосизлик билан яна кимларнидир «дўстим, ўртоғим» деб юришгандир. Йўқ, улар кишига дўст бўлолмайди. Буни суд залида ҳозир бўлганлар яхши англашди, шунинг учун уларга нафрат кўзи билан қарашди.

Ҳа, жамоатчилик уларни нафрат билан кузатди ва шу жамоатчилик таажжубдан ёқа ушлади: ажабо, ҳаёти хавф остида қолган дўстини ҳимоясиз қолдирган шахслар жамиятимиз қонуни, одил суд олдида жавоб бериши керак эди-ку! Аммо, нима учундир, В. Зовалко билан В. Костенко ҳамда В. Васиналар кўкрак кериб, кулиб чиқиб кетишди залдан. Хўш, бу саволга улар ишлаб турган 1-автопарк коллективи нима деркин?!

М. ИБРОҲИМОВ,
П. НИШОНОВ.

Бўстонлиқнинг нектар хазиналари

Угам, Псков ва Кўксув тоғ дарёлари бўйлари ҳозир айни гулга кирган пайт. Асал берадиган қашқабеда, бўтакўз ва бошқа кўплаб гиёҳларнинг ҳаммаси қийғос гуллаган. Асаларилар учун шира йиғишнинг энг қизғин дамлари келди. Кўкатларнинг ҳар бир гектаридан қанотли заҳматкашлар 100 ва ундан кўпроқ килограмм нектар йиғади. Гул чаманзорлари Оқбулоқ ва Шўралисой дарёлари ёнбағирларига ҳам чўзилган. Нектар хазиналари ҳар йили Бўстонлиқ хўжаликлари учун кўплаб шифобахш асал бериши мумкин.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ботаника институтида Бўстонлиқ тоғларидаги асаларилар севган гиёҳлар беш йил ўрганилиб, хулосалар чиқарилди. Илмий ходимлар бу ерларда серҳосил ўсимликлар ўстиришни тавсия этмоқдалар. Шунда гектаридан янада кўпроқ нектар олиш мумкин. (ЎзТАГ).

Билдириш

Касаба союзлари Тошкент область Совети маълум қиладики, касаба союзларининг IV область союзлараро конференцияси шу йил 20 августда тўқимачилик комбинатининг Маданият саройи биносида (Богдан Хмельницкий кўчаси, 45) очилади.

Касаба союзлари Тошкент область Совети.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

БИР ГРАММ АНТИБИОТИК — БИР КИЛОГРАММ ГЎШТ

Молларнинг йиллик рационида озуқа ачитқилари миллионлаб центнер доннинг ўрнини босади. Бундай озуқа ачитқиларини Белоруссияда иккита гидролиз заводида ишлаб чиқаришга қарор қилинди. Улар қўшимча 25 минг тонна гўшт олиш имконини беради. Республика олимлари картошка ва мева, лавлаги, полиз экинлари чиқиндилари, дарахтларнинг илдизларидан олинадиган тўйимли оқсил озуқаси тайёрлаш технологиясини ишлаб чиқдилар.

Белоруссияда чорвачилик учун биохимик препаратлар ишлаб чиқариш тез ривожланмоқда. Ҳозир қарийб ҳамма чўчқалар ва паррандалар учун бериладиган аралаш озуқаларга антибиотиклар, витаминлар ва микроэлементлар қўшилади. Тажриба шуни кўрсатдики, антибиотикларнинг ҳар бир грамми қўшимча озуқа сарфисиз бир килограммдан ортиқча гўшт берар экан. (АПН).

Реклама ва Эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

17 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Талант** (болалар учун мультфильм).
18.25 — **Телевизион янгиликлар** (ўзбек ва рус тилларида).
18.50 — **Телевизион миниатюралар** («Ёшлик» студияси).
19.30 — **Эстрада-рақс оркестрининг концерти** (ГДР).
20.40 — **Концерт** (ўзбек тилида).
21.40 — **Эшиттиришлар программаси.**
21.45 — **Инспектор ва тун** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — **Андижон область Охунбобоев номли муздрамкомедия театри гастроллари** — 17/VII да **Жон қизлар**, 18/VII да **Нодира**. Кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/VII да премьера **Мирандолина**, 18/VII да кундуз **Масхарабозлар** ва **Концерт бўлими**, кечқурун **Оққуш кўли.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қора бизнес — САНЪАТ САРОЙИ, (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда)
Юринг, айёрлар! — НАВОИЙ номли, «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).
Муюшдаги хона «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).
Бир севги қиссаси — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ИСКРА» (кеч соат 7.40 минутдан).
Лушка — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кундуз соат 4 ва кеч 10 да).
Оклахома (кундуз соат 12 ва кеч 6 да), **Гўзал Василиса** (эрталаб 10 да) — «МОСКВА».
Улуғ Ватан уруши — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 9 яримда).
Можаро — НАВОИЙ номли (кеч соат 10 да).
Асосли далил — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2 ва кеч 9-45 минутда)

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 да бошланади)

Юринг, айёрлар! — «ФЕСТИВАЛЬ», «ВАТАН», НАВОИЙ номли.
Қора бизнес — КАФАНОВ номли.
Яширин инспектор — «1 МАЙ».
Париж сирлари — «УДАРНИК».
Оклахома — ПУШКИН номли.
Асосли далил (кеч соат 9 да), **Лушка** (кеч 10 яримда) — ТЕЛЬМАН номли.

МАШИНАСОЗЛИК ТЕХНОЛОГИЯСИ ДАВЛАТ КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИНИНГ МАДАНИЙ-МАИШИЙ ВА РЎЗҒОР ТОВАРЛАРИ БЎЙИЧА ФИЛИАЛИГА

конструктор-рассомлар, конструктор-инженерлар, архитекторлар ва русча машинисткалар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Самарқанд дарвоза кўчаси (Охунбобоев майдони), 13-уй. Телефон 4-17-95.

Собир Раҳимов кўчаси, Муваффақият проезд, 1-тупик, 21-уйда турувчи **Файзулла Лутфуллаев**нинг Тинчлик кўчаси, 4-проезд, 4-уйда турувчи Насиба Ҳожимуротовна Лутфуллаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Янгитарнов кўчаси, 19-уйда турувчи **Замира Усмонова**нинг Тошкент область, Калинин район, Байитқўрғон қишлоқ советидаги «Правда» колхозининг «Октябрь» участкасида турувчи Суннатали Усмоновдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Колхоз кўчаси, 40-уйда турувчи **Юсуфхон Олимхўжаев**нинг Собир Раҳимов кўчаси, Аэроплан проезд, 64-уйда турувчи Мавжуда Алихўжаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Красний партизан кўчаси, 6-уй, 9-квартирада турувчи **Шавкат Бобожонович Исмоилов**нинг шу уйда турувчи Минанур Муллагалиевна Исмоиловадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Чиғатой кўчаси, II-Чимбой проезд, 136-уйда турувчи **Тўхтамурод Икромов**нинг Литейная кўчаси, 9-уйда турувчи Тожи Одиловадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Максим Горький кўчаси, 15-тупик, 6-уйда турувчи **Надежда Максимовна Риндина**нинг Коми АССР, Троицк-Печорский район, Ново-Шерден посёлкасида турувчи Николай Иванович Риндиндан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

«ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИ СТАДИОНИДА

18, 19, июлда

«А» класси бўйича Совет Иттифоқи биринчилиги учун:

«Политотдел» (Тошкент области) — «Арарат» (Ереван) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Кеч соат 7 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

18/VII да дублёр, 19/VII да асосий составлар ўйнайди.

Тошкентдан стадионгача кундуз соат 3 дан Революция сквери ва Қўйлиқдан махсус автобуслар қатнайди.

ШАҲАР ВОДОПРОВОДИ ВА КАНАЛИЗАЦИЯСИ АБОНЕНТЛАРИ, ЎЗ ТЕРРИТОРИЯЛАРИДА ВОДОПРОВОД ҲАМДА КАНАЛИЗАЦИЯ ТАРМОҚЛАРИ ВА ИНШООТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНГАН ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ, КОРХОНА ВА МУАССАСАЛАР ДИҚҚАТИГА!

ВОДОПРОВОД КАНАЛИЗАЦИЯ ТАРМОҚЛАРИДА ҲАМДА ИНШООТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ

хавфсизлик қоидаларига қаттиқ риоя қилган ҳолда

ОЛИБ БОРИЛИШИ ЛОЗИМ,

чунки

водопровод ва канализация қудуқларида заҳарли газлар бўлади.

«Водоканал» трестининг водопровод тармоқлари ва канализация тармоқларига хизмат қилувчи ходимлардан ташқари, бошқа кишиларга кўча қудуқларидаги қопқоқларни очиш ва бу қудуқларга тушиш қатъиян тақиқланади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

ЯДРО ФИЗИКАСИ ИНСТИТУТИГА

физиклар, химиклар, инженерлар: механиклар, физиклар, электриклар, радиоинженерлар, турли ихтисосда техниклар, конструкторлар, токарлар, универсал-шишасозлар, стенографисткалар, 1 класс шоферлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Оржоникидзе район, Улуғбек посёлкаси («Салор станцияси — СоюзНИХИ» автобусида борилади).

«ТАШХЛАДОКОМБИНАТ»га бош энергетик, контроль-ўлчаш асбоблари ва автоматикага доир инженер, бухгалтерлар, омборчилар, юкчилар, охранниклар, мороженое фабрикаси учун ходимлар (хотин-қизлар)

КЕРАК

Воровский кўчаси, 6-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин. Телефон 6-24-12.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигининг Тошкентдаги

3-АВТОКОМБИНАТИГА

шоферлар, автослесарлар

КЕРАК

Манжара кўчаси, 26-уйда автокомбинатнинг кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (5-трамвай-7, 12, 17, 26-автобуснинг «Қорасув» остановкаси). Телефон 2-53-07.

Навоий кўчаси, Строительний проезд, 32-уйда турувчи **Шавкат Тошмуҳамедов**нинг шу уйда турувчи Санобар Тошмуҳамедова (Ғафурова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

2-Сельмаш проезд, 3-корпус, 52 квартирада турувчи **Лидия Михайловна Ромашкина**нинг шу уйда турувчи Юрий Иванович Ромашкиндан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

Маннон Уйғур кўчаси, 12-тупик, 2-уйда турувчи **Алия Мингалиевна Акбарова**нинг шу уйда турувчи Мақсум Яқубович Халитовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Самарқанд дарвоза кўчаси, Амударё проезд, 11-уйда турувчи **Тўраохун Каримов**нинг шу уйда турувчи Жамила Каримова (Боқиохунова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

Заводская кўчаси, 204-уйда турувчи **Станислав Петрович Гончаров**нинг шу уйда турувчи Галина Александровна Варяжскаядан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Ленин район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004. Редактор ўринбосарлари — 25885, 26232. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партия турмуши, Саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 02159. Индекс 64969. Нашр. № 1805.